

39:1-40:6 – Căderea Ierusalimului. Eliberarea lui Ieremia

Suntem de-a dreptul fermecați de cartea Ieremia. Fiecare capitol ascunde nestemate nebănuite ale iubirii lui Dumnezeu față de Israel. Dumnezeu nu Se repetă, ci în fiecare capitol, ne descoperă noi fațete ale inimii Sale, noi strategii ale iubirii Sale pentru a o recuceri pe Israel, noi aspecte ale dramei căsniciei dintre Yahwe și Israel. Ieremia nu așează însă în ordine cronologică aceste profeții. El le grupează după anumite teme. Și am început să observăm aceste teme. Dar de ce așează aceste teme într-o anumită ordine, iată o întrebare mai grea. Până acum ne aducem aminte de principalele secțiuni și teme unificatoare ale cărții:

- a) **Ieremia 1-20** – Formarea lui Ieremia. Ieremia este zdrobit și adus pe aceeași lungime de undă cu cea a inimii și planului lui Dumnezeu. Ieremia trebuie să moară pentru a putea învia. Toate visele și așteptările lui Ieremia trebuie zdrobite pentru a putea deveni parte din visele cerului. Ieremia și POPORUL din Iuda.
- b) **Ieremia 21-23** – Mesajul lui Ieremia către LIDERII poporului. Mesaj către Casa Regală, către descendenții lui David: *aveți grijă de cel slab din cetate* ca să vă pot izbăvi. Pedepsele pentru descendenții lui David nu anulează credințioșia Domnului față de promisiunile davidice. Mesaj către proorocii mincinoși din popor: sortiți pieirii! *Să spună poporului doar cuvintele Domnului* ca Domnul să nu-i nimicească.
- c) **Ieremia 24-25** – Perspectiva lui Dumnezeu asupra istoriei DUPĂ intrarea în scenă a Nimicitorului Neamurilor (Nebucadnețar). Israel și Neamurile date nimicirii și robiei. Robia va fi lungă. Planul de salvare a poporului Israel prin robia babiloniană.
- d) **Ieremia 26-29** – Confruntarea lui Ieremia cu proorocii mincinoși din Israel și dintre Neamuri care contestă perspectiva lui Dumnezeu asupra istoriei anunțată în cap.24-25. Dumnezeu izbăvește pe Ieremia din mâna proorocilor și intervine cu pedepse vizibile și șocante împotriva acestora pentru a întări mesajul lui Ieremia.
- e) **Ieremia 30-33** – Promisiuni pentru restaurarea lui Israel. După robie, Israel va fi restaurat. Venirea lui Mesia. O restaurare deplină și pentru totdeauna. Un nou legământ. Vindecarea neamurilor. Credințioșia Domnului față de promisiunile făcute lui Avraam, lui David și Leviților.
- f) **Ieremia 34-36** – Necredințioșia lui Israel și ai ultimilor doi împărați ai săi în contrast cu credințioșia Recabiților. Recabiții primesc o promisiune de tip davidic iar urmașii lui David (Zedechia și Ioiachim) primesc opusul promisiunii davidice.
- g) **Ieremia 38-44** – Ultimele evenimente înainte de căderea cetății. Căderea cetății. După căderea cetății.

Iată o posibilă legătură logică a secțiunilor de mai sus:

Înțelegem mai ușor de ce secțiunea 1-20 este plasată la începutul cărții. Ni se vorbește mai întâi de formarea lui Ieremia și apoi mai mult despre lucrarea acestuia. Observăm de asemenea că în această secțiune se insistă pe relația dintre Ieremia și popor, pe confruntarea lui Ieremia și oamenii din popor. Apoi în cap.21-23 se insistă pe relația cu casa regală, și relația cu preoții și proorocii. Înțelegem că Ieremia se adresează și poporului, dar acum se adresează în special liderilor poporului. Și dintre acești lideri se disting liderii politici și apoi liderii religioși. Ieremia are un mesaj aparte pentru fiecare din ei. Apoi se pare că atenția lui Ieremia se îndreaptă asupra confruntării lui cu proorocii mincinoși. Deși în cap.21-23 el se adresează mai întâi casei lui David și apoi proorocilor mincinoși, în următoarele secțiuni el se focalizează pe confruntarea cu proorocii mincinoși. Cap.24-25 par a fi SCENA acestei confruntări descrisă în cap.26-29, și spun acest lucru pentru că în 26-29 proorocii mincinoși contestă tocmai mesajele rostite de Ieremia în cap.24-25. Confruntarea cu proorocii mincinoși se accentuează în a doua fază a lucrării lui Ieremia. În prima fază, confruntarea cu poporul pare a fi cea principală. E și lesne de înțeles acest lucru deoarece în prima fază a lucrării domnește încă Iosia. Astfel după cap.21-23, am putea spune că urmează de fapt secțiunea 21-29 care insistă pe confruntarea cu proorocii mincinoși. Apoi Ieremia plasează cea mai luminoasă secțiune a cărții, și anume cap.30-33. Dar de ce tocmai aici? Căci în cap.34-35 el revine asupra casei lui David, aducându-ne aminte de cap.21-22. Ne arată mesajul Domnului respins de Zedechia și apoi mesajul Domnului respins de Ioiachim, și toate acestea în contrast cu credincioșia și binecuvântarea recabiților. Casa lui David este pedepsită iar casa lui Recab binecuvântată și toate acestea ca să facă pe Israel gelos. Deci observăm următorul tipar:

- Cap.21-23a – Mesaj către **Casa lui David**
- Cap.23b – Mesaj către proorocii mincinoși

Apoi:

- Cap.24-29 – Confruntarea lui Ieremia cu proorocii mincinoși
- Cap.34-36 – Pedepsirea **casei lui David** în contrast cu binecuvântarea casei lui Recab

Deci cap.24-29 și cap.34-36 practic dezvoltă cele două teme din cap.21-23: confruntarea lui Ieremia cu casa lui David și confruntarea lui Ieremia cu proorocii mincinoși. Proorocii mincinoși sunt chemați la pocăință prin pedepsele vizibile ale lui Dumnezeu. Casa lui David e stârnită la gelozie prin binecuvântările date Recabiților. Dar de ce INVERSEAZĂ Ieremia ordinea atunci când dezvoltă cele două teme? De ce dezvoltă mai întâi tema proorocilor mincinoși și apoi pe cea a mesajului Domnului față de casa lui David? Și mai ales DE CE așează promisiunile din 30-33 exact între confruntarea proorocilor și confruntarea casei davidice? Și de ce în mijlocul cărții? De ce NU încheie cartea cu aceste promisiuni? Observăm că în cap.30-33

reînnoirea promisiunilor față de casa lui David ocupă un loc special. Astfel ne ajută să înțelegem mai bine cap.34-35. Deci, ar avea o logică plasarea cap.30-33 înainte de cap.34-36. La fel cum cap.24-25 reprezintă un preludiv pentru confruntarea proorocilor mincinoși din cap.26-29, la fel, cap.30-33 ar reprezenta o pregătire a secțiunii confruntării casei davidice. De asemenea, autorul pare să vrea să cunoaștem mai întâi PROMISIUNEA restaurării ÎNAINTE de a ne descrie evenimentul tragic al căderii Ierusalimului. Secțiunea 37-45 pare a fi mai lesene de înțeles. Evenimentul central al profețiilor lui Ieremia e căderea Ierusalimului. Era normal ca Ieremia să-i acorde o atenție specială și să așeze această secțiune spre finalul cărții. Însuși ultimul capitol al cărții se încheie pe tabloul căderii Ierusalimului. Totuși între cap.45 și cap.52 Ieremia include o nouă secțiune, cea dedicată căderii neamurilor, și anume secțiunea 46-51. De ce le plasează la final? De ce DUPĂ descrierea căderii Ierusalimului? Ieremia vrea să explice că pedepsirea Ierusalimului (cap.37-45) a atras cu sine și pedepsirea neamurilor (cap.46-51), așa cum a insistat profeția din cap.25? Tot ce e posibil. Ne-a prins bine această mică recapitulare înainte de studierea cap.39. Observăm cum mesajul lui Ieremia e respins de popor (cap.1-20) și apoi de liderii poporului: de prooroci și de casa lui David (cap.21-36). Rezultatul poate fi doar căderea Ierusalimului (cap.37-44).

Capitolul 39 consemnează pe scurt căderea Ierusalimului. Inevitabilul s-a produs. Ceea ce Iudeii nu crezuseră că se poate întâmpla, iată că Domnul a împlinit. Chiar dacă acolo era Templul, chiar dacă Ierusalimul era cetatea lui David, chiar dacă ei erau urmașii lui Avraam, cu toate acestea, Domnul a dus până la capăt judecata Sa împotriva Ierusalimului. Este ceva prea greu pentru Domnul? Este ceva de mirat înaintea Sa? Pasajul nu insistă prea mult pe acest eveniment. Mai degrabă ultimul capitol al cărții și apoi Plângerile lui Ieremia dezvoltă drama și semnificația evenimentului. Asediul a început în luna a 10-a a anului al 9-lea al domniei lui Zedechia. Cetatea e luată în ziua a 9-a a lunii a 4-a a celui de al 11-lea an al lui Zedechia. Deci dacă asediul a început chiar în ziua 1 a lunii a 10-a, atunci asediul a durat exact 18 luni și 9 zile, deci un an, 6 luni și 9 zile. Cum spuneam, pasajul nu insistă pe drama din cetate ci mai degrabă pe destinul lui Zedechia, lui Ieremia și lui Ebed-Melec. Marea absență a pasajului este însăși Casa Domnului. În v.8 autorul precizează că haldeii au ars casa împăratului, și casele poporului, și au dărâmat zidurile Ierusalimului. Dar de ce nu spune NIMIC de Casa Domnului, inima cetății și a țării? Ea este menționată în 38:14. Dar acum în cap.39 se lasă o tăcere surprinzătoare și aparent inexplicabilă cu privire la Casa Domnului. Tăcerea e spartă în cap.52 când se reia evenimentul insistându-se de această dată tocmai pe destinul Templului. Deci în cap.39, autorul omite intenționat Templul tocmai pentru a ne arăta că el nu-și propune să realizeze o descriere completă a evenimentului căderii cetății, ci că mai degrabă vrea să INSISTE pe anumite elemente legate de acest eveniment. Și citind textul sesizăm că autorul ne prezintă în paralel și în contrast soarta a trei oameni: Zedechia, Ieremia și Ebed-Melec.

Zedechia e împăratul lui Iuda, urmaș al lui David, cel ce șade pe scaunul de domnie al lui David. Dar Zedechia nu s-a încrezut deplin în Domnul. I-a fost teamă să se predea lui Nebucadnețar. S-a încrezut în propriile sale strategii de a-și slava viața. Când vede că cetatea e luată de haldei, Zedechia încearcă să fugă din cetate pentru a se slava. Dar Domnul rostise un CUVÂNT împotriva sa. Strădaniile sale sunt inutile. Verdictul fusese decis acolo sus, iar Cuvântul Domnului trebuia să se împlinească. Zedechia vrea cu orice preț să-și slaveze viața și libertatea, și ajunge să fie prins de haldei. El este adus înaintea lui Nebucadnețar care-i vorbește gură către gură. Toți fiii săi sunt înjunghiați înaintea lui. El nu mai are nici un urmaș. Nimeni dintre ai lui nu va sta pe scaunul lui David. El este scos din linia mesianică. Mesia nu va putea veni din el. El nu are urmași care măcar să-i ducă mai departe numele. Inima sa de tată îi este frântă în două. Apoi îi sunt scoși și ochii pentru ca ultima imagine din memoria sa să fie moartea fiilor săi. Nebucadnețar nu-l omoară tocmai pentru a-i prelungi chinul și umilința. Este dus în lanțuri în Babilon. Iată soarta cumplită a celui care NU se încrede în Domnul. Iată blestemul pe care și-l atrage singur cel care se încrede mai mult în oameni, care se încrede în Egipt, care se teme mai mult de căpeteniile sale decât de Domnul. Rămânerea sa în viață, chiar dacă-i prelungește CHINUL, reprezintă însă o șansă pentru pocăința sa. Spre finalul vieții durerile aveau să-i fie diminuate și el avea să moară în pace înconjurat de evrei care-l mai cinsteau ca împărat. Sâmburele său de credință, faptul că i-a luat partea lui Ieremia nu aveau să fie uitate de Domnul. Destinul lui Ioiachim, cel care a ars cartea lui Ieremia a fost cu totul altul. El a fost omorât pe loc de Nebucadnețar și nu a avut parte nici de înmormântare. Casa împăratului David a fost arsă, la fel și cetatea lui David. Scaunul de domnie al lui David a fost făcut una cu pământul. Zidurile cetății în care Domnul Și-a așezat Numele au fost distruse. Haldeii doreau să prevină o nouă revoltă a evreilor. Astfel cetatea trebuia distrusă și poporul dus în robie. Cei care s-au predat haldeilor au rămas cu viață așa cum le promisese Domnul. Ei au fost duși în Babilon împreună cu acei puțini care mai rămăseseră cu viață în cetate sau în țară. Totuși pe cei mai săraci i-a lăsat în țară sub cârmuirea lui Ghedalia, fiul lui Ahicam. Iată că nu toată țara era un pustiu. Iată că mai era totuși o rămășiță de evrei în țară.

Destinul lui Zedechia este pus în contrast cu destinul lui Ieremia. Zedechia vrea să-și slaveze libertatea și o pierde. Ieremia e dispus să-și piardă libertatea și și-o câștigă. Odată cu căderea cetății, Zedechia e făcut rob, iar Ieremia este eliberat. De fapt este realizarea în planul vizibil a ceea ce era deja valabil în planul nevăzut. Zedechia era de fapt prizonierul propriilor sale slăbiciuni, temeri și necredinței sale. Ieremia era slobod în Domnul, liber prin credința sa. Ceasul judecății este cumplit pentru Zedechia, dar devine pentru Ieremia un moment al eliberării, al înălțării, al confirmării sale. Haldeii se comportă cu Ieremia ca și cu un împărat. Nebucadnețar însuși a dat căpeteniilor sale o poruncă specială pentru protejarea lui Ieremia (39:11), iar Căpeteniile l-au căutat, l-au eliberat, l-au invitat elegant în Babilon, dar l-au lăsat să facă ce vrea, i-au dat merinde și daruri, și până la urmă, respectându-i decizia l-au încredințat lui Ghedalia, fiul lui Ahicam. Este uimitoare bunăvoința haldeilor față de Ieremia. Este un contrast evident

între modul în care împăratul și căpeteniile Neamurilor (haldeilor) se comportă cu Ieremia, și modul în care împăratul și căpeteniile lui Israel s-au comportat cu Ieremia. Nu în mod întâmplător sunt denumite principalele căpetenii ale Babilonului. Se menționează:

- Nebuzaradan, căpetenia stăjerilor,
- Sarsechim, ***căpetenia famenilor dregători***,
- Nergal-Șareter, **căpetenia magilor**.

Ne aducem aminte că în cap.37-38 ne-am întâlnit cu aceleași căpetenii dar de la curtea lui Iuda:

- Ireia, fiul lui Șelemia, fiul lui Hanania, căpetenia străjerilor, e cel care-l prinde pe Ieremia la poarta lui Beniamin și pune să fie întemnițat.
- Ebed-Melec, Etiopianul, ***famenul dregător***, îl salvează pe Ieremia din groapă.
- Țefania, fiul lui Maaseia, **căpetenia preoților** (poate chiar Marele Preot) e un mesager al lui Zedechia către Ieremia. Dar e un mesager PASIV fără să intervină activ în favoarea mesajului lui Ieremia.

Dacă toate căpeteniile lui Israel sunt împotriva lui Ieremia, toate căpeteniile Babilonului sunt pentru Ieremia. Împăratul lui Israel îl lasă pe Ieremia în mâna vrăjmașilor săi. Împăratul Neamurilor îl slavează pe Ieremia din mâna vrăjmașilor săi. Singura căpetenie din Israel care e pentru Ieremia, e Ebed-Melec, care este de fapt tot dintre Neamuri, din Etiopia. El este salvat împreună cu Ieremia. Înainte de căderea cetății el primește o frumoasă promisiune din partea Domnului. Ebed-Melec primește IZBĂVIREA pe care ar fi trebuit s-o primească Zedechia, căpeteniile și poporul lui Israel. Domnul poate și vrea să IZBĂVEASCĂ. Dar Dumnezeu lui Israel care a vrut să-l izbăvească pe Israel, îi dă izbăvirea Sa lui Ebed-Melec. De ce? Domnul nu răspunde: *Pentru că l-ai slavat pe Ieremia*, ci: *Pentru că ai avut încredere în Mine*. Iată de fapt ce cerea Domnul, ce căuta Domnul la inima poporului: încrederea în El. Ebed-Melec nu doar că i-a luat apărarea lui Ieremia. El s-a încrezut în Domnul și a luat apărarea lui Ieremia. Ebed-Melec credea că Ieremia e profetul Domnului, credea în cuvintele Domnului rostite de Ieremia. El a RISCAT când a luat inițiativa să-l salveze pe Ieremia. El nu s-a tulburat când a văzut că Domnul îngăduie să-l lase pe Ieremia în groapă. El se putea gândi: *Să-l slaveze Dumnezeu!*, sau: *Dacă Yahwe nu-l apără pe Ieremia, cum mă va apăra pe mine?* Dar el nu a gândit așa. El și-a asumat riscul încrezându-se în Domnul. Poate ca și în mesajul adresat de Mardoheu Esterei, el s-a văzut doar una din posibilitățile prin care Domnul îl poate salva pe Ieremia. El s-a încrezut în Domnul. El a operat acea credință pe care Zedechia nu o opera. Cum e posibil ca cineva dintre neamuri să dea dovadă de o credință mai mare decât toți cei din Israel? Cum e posibil ca Israel să-l respingă

pe Ieremia iar Neamurile să-l recunoască drept profetul și trimisul lui Dumnezeu? Contrastul nu este doar între destinul lui Ieremia și cel al lui Zedechia. Contrastul este și între Zedechia și Ebed-Melec, și între căpeteniile lui Zedechia și cele ale lui Nebucadnețar. De fapt, este un contrast între Israel și Neamuri. Israel respinge pe Ieremia și e sortit pieirii. Oameni dintre neamuri cred în Ieremia și primesc izbăvirea promisă lui Israel. Tiparul mesianic e mai mult decât evident. Învierea lui Ieremia din groapa morții nu aduce pocăința lui Israel dar e urmată de o cercetare în inima Neamurilor. Căci am comentat în cap.27 că mesajul lui Ieremia nu era confortabil nici pentru haldei. Mesajul lui Ieremia îl prezenta pe Yahwe și nu pe Marduk ca cel care guverna istoria haldelilor și a lumii. De asemenea prevestea și căderea rapidă a imperiului babilonian. Cu toate acestea, haldeii îl cinstesc pe Ieremia. Iar mesajul lor din 40:2-3 este incredibil. În mentalitatea vremii de atunci, babilonienii ar fi trebuit să spună că Marduk e mai puternic decât Yahwe. Dar ei recunosc că victoria lor e din mâna lui Yahwe care a pedepsit pe Israel pentru păcatele lui. Noi citim cu ușurătate aceste două versete. Dar din perspectiva întinericului și mentalității cultural-idolatre ale lumii de atunci ele reprezintă o MINUNE. Neamurile idolatre recunosc ceea ce Israel nu recunoștea. E absolut incredibil. Iată marele succes al proorocului neamurilor. Respins de Israel, dar recunoscut de Neamuri. Da, neamurile nu s-au pocăit, dar au primit lumina cercetării, și au recunoscut puterea lui Yahwe. Și poate unii din ei s-au căit ca Namaan de altădată! Iată că momentul de criză maximă a lui Israel, nu este un moment de criză a Numelui Său printre Neamuri. Ceea ce a vestit Domnul încă din Deuteronom 29 s-a împlinit. Domnul Își înalță Numele prin pedepsirea lui Israel. El arată cu clariate tuturor că El l-a pedepsit pe Israel pentru păcatele sale. Și toate neamurile pricep acest lucru. Că apoi îl uită și hulesc Numele Domnului, e altceva. Dar Domnul reușește să facă din această tragică înfrângere un prilej de înălțare a Numelui Său printre neamuri. Domnul își reabilitează astfel Numele pângărit de neascultarea lui Israel. Neamurile pot pricepe că păcatele lui Israel nu reprezentau pe Yahwe, nu erau validate de El. E incredibil cum lucrează Domnul. El nu intră în criză. El șade pe scaunul Său de domnie. El face din înfrângeri victorii, și-și reabilitează mereu Numele în ciuda neascultării poporului Său. Ce minune! Și a făcut acest lucru prin Ieremia. Ieremia a avut un rol cheie în acest proces. La căderea Ierusalimului, Neamurile nu laudă pe Marduk în defavoarea lui Yahwe, ci recunosc lucrarea lui Yahwe în istorie. Și dacă haledii recunosc acest lucru, cu siguranță e recunoscut și de celelalte neamuri. Să ne aducem aminte și că în oștile haldeilor erau soldați din toate neamurile cucerite de babilonieni, deci din toate neamurile lumii cunoscute de atunci (vezi 34:1). Ierusalimul e înconjurat de toate neamurile. Și toate neamurile văd judecata lui Yahwe asupra propriului popor. Neamurile pricep puterea, sfințenia și măreția lui Yahwe. Înfrângerea e doar de partea lui Israel, Yahwe rămâne Biruitor. Planul Său nu intră în criză. El Își înalță singur Numele. El are nevoie de un singur om, pe nume Ieremia pentru a repara catastrofa istorică a unui întreg popor. Și desigur poate lucra și fără Ieremia. Ieremia însă primește această onoare și dă Domnului bucuria să lucreze prin oameni, așa cum Îi place Lui de obicei să lucreze. Succesul lui Ieremia ca profet al neamurilor e incredibil. Pe cât de mare e insuccesul său ca prooroc în Israel, pe atât de mare e succesul său ca prooroc al neamurilor. Tiparul mesianic e cât

se poate de clar. Însăși căpetenia magilor babilonieni îl recunoște pe Ieremia ca profet al neamurilor. Recent am citit despre cât de mare era ocultismul din Babilon. Și acolo, mai mult decât în orice altă țară, se punea accent pe ghicirea viitorului. Iar specializarea magilor era aceea de a ghici viitorul (de obicei) prin citirea astrelor. Și magii din Babilon îi întreceau chiar pe Egipteni în acea ȘTIINȚĂ, cum era considerată la acea vreme. Deci căpetenia magilor era la ora aceea cel mai renumit vestitor al viitorului din întreaga planetă. Era, dacă vreți, concurentul numărul unu al lui Ieremia. Și acesta se pleacă înaintea lui Ieremia, și-i recunoaște întâietatea: *Domnul, Dumnezeul tău (nu al meu!) a vestit MAI DINAINTE aceste nenorociri împotriva locului acestuia...* Și Ieremia nu prevăzuse doar atât, ci traseul istoriei mondiale și destinul atâtor neamuri și împărați. Evidențele istoriei erau de partea lui Ieremia. Iar căpetenia magilor e suficient de onestă să recunoască acest lucru. Nici un mag din Babilon nu a prezis cu atâta exactitate mersul istoriei mondiale. E de apreciat onestitatea celor dintre neamuri. Mărturia lui Ieremia era atât de evidentă încât și căpetenia magilor lumii întunecate și idolatre se pleacă înaintea sa. Ieremia este tratat ca adevăratul împărat al pământului. Iată că Nebucadnețar care a luat cu forța în Babilon elita din Ierusalim pentru a o pune în slujba lui, nu îndrăznește să-i poruncească lui Ieremia să vină în Babilon. Nebucadnețar, împăratul mândru și orgolios se pleacă el însuși înaintea lui Ieremia. Ieremia devine singurul om LIBER din Imperiul Babilonian căruia nici împăratul Babilonului nu îndrăznește să-i dea vreo pruncă. Ieremia primește invitație specială în Babilon la curtea lui Nebucadnețar. Dar textul insistă că Ieremia e lăsat să aleagă. Trimișii din Babilon îi dau sugestii, dar nu uită să sublinieze de mai multe ori: *Faci cum VREI TU!* (40:4-5). Reacția Neamurilor este o SURPRIZĂ pentru Ieremia. Este ceva neașteptat. Ca drept dovadă nu știe ce să aleagă. Domnul nu i-a spus mai dinainte ce avea să se întâmple. Ieremia era doborât de întristare din pricina căderii cetății. Iată că truda sa în Israel nu avea nici un rod. și în acest context depresiv pentru Ieremia, apar roade neașteptate. Apar roadele lucrării sale între Neamuri. Lucruri la care Ieremia nu se gândise, nu le anticipase. Truda sa nu fusese în van, nu fusese fără rod. Ieremia primește o cinste cu totul specială din partea puterii mondiale a vremii. Căpetenia străjerilor lângă care se află și cea a magilor îi dau DARURI lui Ieremia. Nu se poate să nu facem paralela cu darurile primite de pruncul Isus de la magii din Răsărit, adică din zona Babilonului. La fel cum haldeii recunosc de la marginea pământului ceea ce nu recunoșteau evreii în Ieremia de la doi pași de el, la fel magii din Răsărit recunosc nașterea lui Mesia din Betleem ignorată de mai marii lui Israel din Ierusalim. Neamurile văd de la marginea pământului Lumina din mijlocul lui Israel. Ce mare a fost Lumina Domnului prin Ieremia! Reacțiile sale din confruntarea cu liderii lui Israel, ne aduc aminte de reacțiile lui Isus din confruntarea cu fariseii și saducheii. Aceeași demnitate, aceeași cumpătate, aceeași iubire, aceeași blâdețe, aceleași replici surprinzătoare. Dar această mare Lumină care era Ieremia, era nebăgată în seamă și răstignită de Israel. Dar neamurile o văd de la marginea pământului și se pleacă înaintea ei. Ieremia, cel respins de ai săi, cel fără rod în Israel, este mângâiat, este înviorat de rodul dintre Neamuri. Iar acest rod devine garanția că rodul va apărea într-un final și în via din Israel. Dumnezeu știa să mângâie și să învieze pe Ieremia după drama asediului. Dumnezeu este

alături de duhul lui Ieremia doborât de întristare. Dragostea se risipește fără regrete, dar în același timp așteaptă rodul (vezi Isaia cap.5a). Iubirea nădăjduiește totul. Nu acționează mecanic ci speră în mântuirea și vindecarea semenului pentru care se jertfește. E legitim să așteptăm RODUL. Dar via lui Israel e arsă. Rodul apare însă printre Neamuri. E o primă mângâiere. Dar dacă a apărut printre neamuri, va apărea și în Israel. E o a doua mângâiere. Ieremia mai poate trage nădejde. Mai poate spera. Când Lumina e respinsă de ai Săi ea se poate îndoi cu privire la Sine, cu privire la puterea ei de a lumina, la calitatea mărturiei ei, la valoarea jertfirii ei. Reacția Neamurilor confirmă valoarea acestei Lumini. Ea luminează. Ea e de mare preț. Ea e recunoscută de Neamuri. Ea e de mare preț înaintea Domnului. Respingerea ei de cei mai apropiați ei nu-i diminuează din valoare. Ieremia este eliberat și primește daruri la Rama, lângă Betleem, adică aproape de locul în care Isus avea să primească daruri de la magii din Răsărit. Lucrarea lui Ieremia nu găsește deocamdată rod în Israel. Dar găsește rod printre neamuri. Peste o vreme avea să găsească rod și în Israel.

Prin lentila lucrării lui Ieremia, privim la Mesia. El a venit la ai Săi și nu la Neamuri. Dar dacă ai Săi îl primeau, atunci toate Neamurile aveau să vadă restaurarea lui Israel și aveau să fie vindecate. El vine la ai Săi și de dragul Neamurilor. Cheia vindecării neamurilor constă tocmai în căsătoria dintre Mesia și Israel. Și Mesia vine să o cucerească pe Israel. Și vine în toată frumusețea dumnezeirii, eclipsând peste măsură de mult lucrarea lui Ieremia. Cu toate acestea, ai Săi nu-l primesc. Sentimentele de zădărnici din inima lui Ieremia prefigurează întrebările lui Mesia în fața împietririi lui Israel. Isaia 53 ne arată clar că El a venit la ai Săi pentru a muri pentru păcatele poporului Său, dar și după ultima declarație de iubire, ai Săi nu-L primesc. Și atunci Mesia se întreabă:

1. Ascultați-Mă, **ostroave!** Luați aminte, **popoare depărtate!** Domnul M-a chemat din sânul mamei și M-a numit de la ieșirea din pântecul mamei.
2. Mi-a făcut gura ca o sabie ascuțită, M-a acoperit cu umbra mâinii Lui; și M-a făcut o săgeată ascuțită, M-a ascuns în tolba Lui cu săgeți.
3. „Și mi-a zis: „**Israele**, tu ești robul Meu în care Mă voi slăvi.”
4. Și eu mă gândeam: „**Degeaba am muncit, în zadar și fără folos mi-am istovit puterea.** Dar dreptul meu este la Domnul, și răsplata mea, la Dumnezeuul meu.

Și Domnul îi răspunde acestui Mesia, numit Israel și trimis la Israel:

5. Și acum, Domnul vorbește, El, care M-a întocmit din pântecul mamei ca să fiu Robul Lui, **ca să aduc înapoi la El pe Iacov și pe Israel**, care este încă împrăștiat; căci Eu sunt prețuit înaintea Domnului, și Dumnezeuul Meu este tăria Mea.

6. El zice: „Este prea puțin lucru să fii Robul Meu ca să ridici semințiile lui Iacov și să aduci înapoi rămășițele lui Israel. **De aceea, Te pun să fii Lumina neamurilor, ca să duci mântuirea până la marginile pământului.**”

7. Așa vorbește Domnul, Răscumpărătorul, Sfântul lui Israel, **către Cel disprețuit și urât de popor**, către Robul celor puternici: „Împărații vor vedea lucrul acesta, și se vor scula, și voievozii se vor arunca la pământ și se vor închina, din pricina Domnului, care este credincios, din pricina Sfântului lui Israel, care Te-a ales.”

Dumnezeu pare să-l păcălească puțin pe Mesia. Mesia e făcut Robul Domnului pentru mântui pe Israel. Dar mântuirea lui Israel nu se produce deoarece Israel urăște și disprețuiește pe Mesia. Și atunci Domnul îl consolează astfel pe acest Mesia trimis la Israel dar respins de Israel: *E prea puțin lucru să fii Mântuitorul lui Israel. De aceea, ÎNAINTE de a mântui pe Israel, Te pun să fii Lumina neamurilor ca să duci mântuirea până la marginea pământului. Și mulți dintre Neamuri, și mulți împărați și voievozi ai neamurilor Te vor primi și se vor închina înaintea ta.*

Dar cu Israel ce se va întâmpla? – ar putea întreba Mesia. Domnul îi răspunde:

8. Așa vorbește mai departe Domnul: „La vremea îndurării, Te voi asculta, și în ziua mântuirii, Te voi ajuta; Te voi păzi și Te voi pune să faci legământ cu **poporul**, să ridici țara și să împarți moștenirile pustiite;

9. să spui **prinșilor de război**: „leșiți!”, și celor ce sunt în întuneric: „Arătați-vă!” Ei vor paște pe drumuri și vor găsi locuri de pășune pe toate coastele.

10. Nu le va fi foame, nici nu le va fi sete; nu-i va bate arșița, nici soarele; căci Cel ce are milă de ei îi va călăuzi și-i va duce la izvoare de ape.

11. Voi preface toți munții Mei în drumuri, și drumurile Mele vor fi bine croite.

12. Iată-i că vin de departe, unii de la miazănoapte și de la apus, iar alții din țara Sinim.

13. Bucurați-vă, ceruri! Înveselește-te, pământule! Izbucniți în strigăte de bucurie, munților! **Căci Domnul mângâie pe poporul Său și are milă de nenorociții Lui.**”

Și tot restul capitolului dezvoltă mântuirea finală a lui Israel prin Mesia. Dar înainte de această mântuire finală, Mesia primește slujba de a fi Lumina lumii și de a duce mântuirea până la marginile pământului. Și la Neamuri găsește o receptivitate pe care nu a găsit-o la Israel. Deci pare că până la căința finală a lui Israel, Mesia e mângâiat și răsplătit prin mântuirea Neamurilor. Dar căința lui Israel va aduce o mântuire și mai mare către Neamuri. Deci Neamurile oricum erau incluse în planul de mântuire a lui Dumnezeu. De aceea, pare că în v.5-7 Domnul pare a-l

păcăli pe Mesia. În loc să-i spună: *Israel te-a respins, de aceea nu-l poți mântui*, Domnul pare a-i ascunde acest lucru și a-i răspunde altfel: *e prea puțin lucru să mântuiești doar pe Israel. De aceea, mai întâi te pun să fii Lumina Neamurilor, și apoi vei mântui și pe Israel*. Parcă era prea greu ca Domnul să-i spună lui Mesia durerosul adevăr. Mesia suferise prea mult. Truda sa era prea mare. Răspunsul negativ al lui Israel era prea fără temeii, prea crud. Declarația de iubire a lui Mesia fusese prea frumoasă pentru a fi călcată fără motiv în picioare. Ce să-i spună Tatăl lui Mesia? Îi va spune că s-a trudit prea mult pentru a fi doar răscumpărătorul lui Israel. Mai întâi va fi pus Lumina Neamurilor, și apoi va mântui și pe Israel. În mod cert, Mesia știa crudul adevăr. Tatăl în mod cert nu-l păcălește pe Mesia. Ci găsește o răsplată pentru Mesia, ÎNAINTE de marea răsplata de a mântui pe Israel. Între respingerea lui Mesia de către Israel și între căința finală a lui Israel se creează un gol istoric, o paranteză moartă de timp. Din profeții pare a nu fi mare. Nici apostolii nu credeau că va fi mare. Dar chiar dacă era vorba de câțiva ani, ea exista și era reală. Dar Mesia trebuia răsplătit și mângâiat imediat după înviere. Și această mângâiere vine ca și la Ieremia prin Neamuri. Ne aducem aminte acum de Isaia 53:11: ***Va vedea rodul muncii sufletului Său și Se va înviora***. Dar care este acest rod? Până la urmă va fi Israelul mântuit. Dar imediat după înviere a văzut Mesia acest rod? Nu. Dar ce a văzut? A văzut Neamurile de la marginea pământului recunoscundu-L ca Mesia, a văzut pe famenul Etiopian crezând în El (paralela dintre Etiopinaul Ebed-Melec și famenul Etiopian din Fapte 8 e mai mult decât evidentă), a văzut milioane de oameni dintre neamuri recunoscundu-L, iubindu-L, vindecându-se, fiind gata să moară pentru El! Truda lui Mesia a fost așa de mare. Cine o poate cântări? Și chiar dacă iubirea cristică nu caută folosul său și e gata să rispiească chiar dacă nu apare vreun rod, totuși ea așteaptă un rod. Suferința a fost prea mare. Suferința nu poate fi un scop în sine. Iubirea nu caută folosul său, dar nădăjduiește totul. Ea speră că jertfa va aduce nu un folos propriu, ci ROD în celălalt. Dacă nu ar aștepta rodul atunci ar însemna că nu dorește cu adevărat binele celui alt, că jertfa și nu vindecarea celui alt devine scopul final. Iubirea nu este un scop în sine. Binele celui alt spre bucuria celui ce L-a creat e scopul. Mesia cel ce iubește necondiționat, așteaptă ROD. El a suferit crucea de dragul bucuriei care-i stătea înaintea. Și această bucurie începe cu mântuirea Neamurilor și se desăvârșește cu mântuirea lui Israel. Și Tatăl îi promite lui Mesia că până la căința finală a lui Israel, mulți oameni dintre Neamuri, mulți împărați și voievozi se vor închina lui Mesia. Deci, mântuirea neamurilor care precede mântuirea finală a lui Israel nu are DOAR scopul de a face pe Israel gelos. Ea are și scopul de a bucura, de a mângâia, de a răsplăti truda lui Mesia. De aceea, să perseverăm în credință, să creștem în dragoste, să vestim moartea Domnului până va veni El. Mesia trebuie mângâiat, înviorat, răsplătit până femeia va peți pe bărbat. E evident că El iubește atât de mult și Neamurile. A murit și pentru ele. El și-a focalizat lucrarea doar în Israel deoarece căința lui Israel era cheia mântuirii depline a Neamurilor. Dar Israel nu s-a căit. Atunci mântuirea e dată Neamurilor. Și acestea nu sunt primite doar ca oaspeți ai casei, ci devin parte din Templul Domnului, din poporul Lui de preoți, din Mireasa Sa. Și Neamurile devin o sursă de bucurie pentru Mesia. Ele nu sunt doar un mijloc pentru mântuirea lui Israel. Mântuirea Neamurilor reprezintă un scop și o mare bucurie pentru

Mesia. Dar cine ar fi crezut că acel gol istoric avea să dureze așa de mult? Și iată că după 2000 de ani, milioane de creștini autentici dintre Neamuri rodese iubirea și aduc mângâiere lui Mesia. Adesea ne plângem de starea jalnică a Bisericii. Dar ce percepem noi prin Biserică și ce percepe Domnul prin Biserică? Iată ce spune Mântuitorul despre vremea neamurilor la finalul pildei vierilor:

- De aceea, vă spun că Împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la voi, și va fi dată unui neam, care VA ADUCE roadele cuvenite. (Mt.21:43)

Acest neam care nu este un neam, este Biserica dintre Neamuri. Hristos prezice că ea va aduce roadele cuvenite. Dar cât timp? Primul secol? Toată istoria până va veni El? Ne aducem aminte de Fapte 15. Acolo întoarcerea casei lui Corneliu e văzută ca o împlinire a faptului că *Dumnezeu Și-a aruncat privirile printre Neamuri pentru a-și alege din mijlocul lor un popor care să-I poarte Numele*. Tot în Fapte 15 ni se aduce aminte de profeția din Amos 9 care anunță că la momentul întoarcerii finale ale lui Israel vor fi deja în istorie Neamuri care vor chema Numele Lui. Am comentat cu altă ocazie că apostolii nu se așteaptă ca națiuni întregi să se întoarcă la Domnul. Dacă o singură Biserică locală dintre Neamuri e vie și aduce rod, profeția se împlinește. Desigur sunt mai multe astfel de Biserici locale. Ținând cont de faza bătăliei în care suntem, Hristos nu se așteaptă ca toate Bisericile locale dintre neamuri să aducă rod. Cele care nu aduc rod sunt tăiate din viță. Rămân doar cele care aduc rod. Se pare că Dumnezeu concepe acest nou neam, astfel încât el să poată fi curățit de cei care nu aduc rod, fără ca neamul să fie afectat. Neamul autentic rămâne și aduce rod. Acest lucru nu înseamnă că Bisericile care nu aduc rod nu întristează inima Mântuitorului. Dar nu se mai repetă tragedia căderii lui Israel. Acest nou neam, ne mai fiind un neam, pare să nu mai poată frânge inima lui Mesia așa cum a făcut-o Israel. Fiecare Biserică locală în parte e chemată să rodească. Cele ce nu rodesc sunt scoase din acest neam. Rămân doar cei care rodesc. Astfel, e logic ca acest nou neam să dea roadele cuvenite. Hristos știe că vindecarea națiunilor, și scrierea legilor în inima omului cu mare putere nu poate avea loc ÎNAINTE de căința lui Israel. Înainte de căința lui Israel, Satana nu e legat în adânc. El rămâne în continuare stăpânitorul lumii acesteia. Neamurile rămân în moarte și în întuneric. Nu ne putem aștepta la tranformări totale nici la nivelul celor credincioși, nici la nivelul națiunilor. Totuși, Bisericile locale dintre neamuri înalță Lumina lui Mesia. Mesia e mângâiat. Cei aleși dintre Neamuri mântuiți. Israel stârnit la gelozie. Răul e temperat în lume. Paharul fărădelegilor națiunilor se umple mai greu. Lumea continuă să existe. Din pricina fazei bătăliei spirituale în care se află, Biserica nu poate RODI mai mult decât i se cere. Ea nu poate aduce RODUL pe care-l va aduce Israel la final. Ea rodește local, mântuiește pe cei aleși, produce rodul iubirii cristice în contextul dificil al atacurilor demonice și al puterii firii pământești încă foarte active. Mesia știe contextul Mântuirii Neamurilor. De aceea, e răbdător, îngăduitor, și se bucură pentru fiecare mic rod și pas înainte, care este însă de MARE preț înaintea Lui. Și bucuria Sa pentru roadele dintre Neamuri e așa de mare încât Mesia poate fi

mângâiat și înviorat înainte ca Israel să se întoarcă la Domnul. Desigur marea întrebare ce rămâne este dacă mărima și calitatea rodului Bisericii dintre Neamuri poate mișca istoria și grăbi căința lui Israel? Ne gândim că în special ultima generație va reuși să stârnească gelozia lui Israel. Dar celelalte generații dinainte? Poate au avut doar rolul de a-L mângâia pe Mesia, ceea ce nu este deloc puțin lucru. Cine știe? Vestea bună este că rodul iubirii din Biserica locală face ca Tatăl și Fiul să fie proslăviți, mângâiați, umpluți de bucurie. În condițiile date, rodirea noastră nu poate fi decât lentă, timidă și atât de departe de desăvârșirea iubirii cristice. Cu toate acestea, acest mic rod strălucește din pricina condițiilor extrem de ostile în care se produce. Și astfel Tatăl este proslăvit, îngerii privesc cu uimire înțelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu. De aceea, să nu obosim în acești pași mici ai creșterii. Pentru Mesia! Pentru Israel! Petru slava Tatălui!

40:7-41:18 – Omorârea lui Ghedalia, fiul lui Ahicam

Pășim într-o secțiune deosebită. Verstetul 40:1 ne-a înștiințat deja că se face o disticție specială pentru Cuvântul Domnului spus lui Ieremia după eliberarea acestuia de către Nebuzaradan, căpetnia străjerilor haldeilor. Ne întâlnim deci cu evenimente și profeții care au loc DUPĂ căderea Ierusalimului. E foarte important să le analizăm. Căci dorim să înțelegem mai bine semnificația căderii Ierusalimului. Ce s-a întâmplat DUPĂ căderea Ierusalimului în relația dintre Yahwe și Israel? Ce s-a întâmplat cu legământul? Ce era în inima lui Dumnezeu DUPĂ înfăptuirea judecății din anul 586 î.d.H.? Ce s-a întâmplat cu MÂNIA divină după judecata istorică din anul 586 î.d.H.? Ce s-a întâmplat cu inima poporului după căderea cetății? Următoarele capitole par să ne răspundă tocmai la aceste întrebări.

Observăm mai întâi că Împăratul Nebucadnețar nu ucide pe toți evreii și nu-i ia pe toți în robie. Lasă sub grija lui Ghedalia, fiul lui Ahicam o rămășiță de iudei în țară. E vorba de cei mai săraci, de cei risipiți și ascunși prin țară. Împăratul Babilonului și-a dat seama că nu are nici un câștig să lase țara în paragină. Cine îi va mai plăti tribut? Cine îi va da și lui din roadele țării? Și astfel lasă o rămășiță de iudei sub conducerea lui Ghedalia. Acesta își stabilește reședința la Mițpa. Iudeii se strâng la el. El îi încredințează de bunăvoința haldeilor și-i îndeamnă să strângă roadele rămase în țară. Toți iudeii din țara Moabului, Amonului, Edomului și din toate țările dimprejur, aud acest lucru și se reîntorc în țară. Pare o nouă șansă. Pare un nou început. Faptul că o rămășiță de Iudei mai este în țară are o semnificație teologică importantă. Nu toți evreii au fost duși în robie. Nu toți au fost alungați de la Fața Domnului. Țara nu este o paragină și un pustiu. Pare într-adevăr că mai există un fir de ață între Yahwe și Israel. Relația nu pare a fi frântă total. Sunt robi în propria țară. Dar sunt în propria țară. Nebucadnețar nu aduce străini care să o stăpânească ci lasă rămășița iudeilor să aibă grijă de pământurile țării. Este într-adevăr, o nouă șansă, un nou început. Versetul 40:12 pare să întărească acest lucru subliniind că au avut un mare belșug de vin și de poame de vară. Ciudat. După ce țara a fost pustiită de armatele haldeilor, de unde un așa mare belșug de rod? Belșugul rodului întărește ideea că Dumnezeu le mai dădea o

nouă şansă. După căderea Ierusalimului, încă judecata NU se înfăptuise total. Căci Domnul anunțase că toată țara va fi o paragină și un pustiu (vezi 25:11). Deci, după căderea cetății, Domnul parcă găsește un răgaz în revărsarea mâniei Sale. Parcă mânia Sa s-a mai potolit puțin. Nu înfăptuiește judecata până la capăt și mai dă o nouă şansă lăsând acolo o rămășiță. Dar tot acest tablou plin de speranță este tulburat de apariția pe scenă a lui Ismail, fiul lui Netania. El este trimis de Amoniți pentru a ucide pe Ghedalia și a lua rămășița evreilor ca robi în Amon. Amon ura pe Israel. Amon nu dorea o reînviere a lui Israel. Amon dorea să profite de pe înfrângerea lui Iuda. Amon desconsidera pe Yahwe atingându-se de rămășița poporului Său. Dar Ismail nu acționează imediat împotriva lui Ghedalia. Trece o anumită perioadă de timp. Pe scenă apare și Iohanen, fiul lui Careah. El înștiințează pe Ghedalia de planul perfid al lui Ismail. Dar Ghedalia nu-l crede. De discernământul lui Ghedalia depinde destinul rămășiței din Iuda. Dacă Ghedalia crede pe Iohanen, planurile vrăjmașilor vor fi dejucate. Dacă Ghedalia nu-l va crede, Ismail va lovi în rămășița din Iuda. Ghedalia ia decizia greșită. Dar de ce? De ce nu i-a dat Dumnezeu lumină pentru a se păzi de Ismail? De ce a fost Ghedalia atât de naiv și credul? Dumnezeu a vrut de fapt să adune rămășița risipită a lui Iuda pentru a o nimici prin mâna lui Ismail? Mânia Sa de fapt continua să se manifeste împotriva lui Iuda? E de fapt o nouă şansă sau o continuare a manifestării judecății? Cred că e vorba și de una și de alta. E vorba de o nouă şansă călcată în picioare de popor. Astfel, judecata continuă să se manifeste. Ce nu a făcut poporul rămas în țară? Nu și-a cerut iertare Domnului. Nu a cerut iertare lui Ieremia. Nu a dat daruri lui Ieremia, nu i-au dat un loc de cinste. Au văzut cu ochii lor cum judecata divină prevestită prin Ieremia s-a împlinit. Ar fi fost timpul căinței. Domnul le dă un răgaz istoric pentru această căință. Le arată bunăvoința Sa. Le dă o nouă şansă. Îi adună nu pentru a-i nimici ci pentru a-i binecuvânta. Judecata nu e bătută în cuie. Nu e neapărată nevoie ca țara să devină o paragină și un pustiu. Acest aspect din judecată poate să NU se îplinească. Cap.42-43 ne vor ajuta să înțelegem că în inima rămășiței nu s-a produs acea smerenie și căință care puteau valoriza această extraordinară şansă dată de Domnul. Iată că și după căderea cetății, piesa nu este încă încheiată. În inima Domnului atât glasul îndurării cât și cel al judecății rămân active. Îndurarea Sa mai dă o şansă poporului pentru a opri finalul judecății Sale. Dar, atâta timp cât poporul NU se căiește, judecata continuă să se manifeste. Deci căderea cetății, deși pare să potolească din mânia divină, nu oprește mânia divină. Aceasta continuă să rămână activă asupra celor rămași în țară. Din pricina necăinței lor, Ghedalia ia decizia greșită, iar planurile lui Ismail izbâdesc. Acesta nu omoară doar pe Ghedalia ci și pe mulți iudei care se află la Mițpa. Ismail se suie la Mițpa în luna a 7-a. Era luna sărbătorilor la evrei. Și aceștia le mai țineau. Ca drept dovadă acei 80 de oameni care vin să aducă daruri și tămâie la Casa Domnului. E ceva ciudat cu acești oameni. Ei mai țin sărbătorile din luna a 7-a. Ei vin să aducă daruri la Casa Domnului. Dar Casa Domnului era nimicită. Ei totuși vin la Mițpa, noua capitală a țării. Au barba rasă, hainele sfâșiate și tăieturi în piele. Hainele sfâșiate ne-ar putea sugera acea căință pe care o tot căutăm la popor. Dar tăieturile făcute sub piele ne aduce aminte de ritualuri păgâne de înduplecare a divinităților, interzise în Israel. Nu știu cum să interpretez acest pasaj cu cei 80 de oameni. 70 din

ei sunt dați în mâna lui Ismail care-i omoară. Totuși în ei pare să fie un muc care fumează. Sau de fapt este doar idolatrie și dualitate? Dacă ei erau cu adevărat sinceri, i-ar fi lăsat Domnul în mâinile lui Ismail? Soarta lor confirmă nesinceritatea lor? Sau soarta lor e tristă din pricina restului rămășiței care nu se căiește? Ismail are succes. El pare un nou Iehu, un alt călău prin care mânia divină continuă să se manifeste. El umple groapa făcută de Asa cu cadavrele evreilor de la Mițpa. Ni se indică mulți morți, un mare măcel. Dumnezeu nu intervine. Ismail continuă să aducă moartea în rămășița evreilor din Iuda. Cel mai probabil din pricina lipsei lor de căință. Șansa cea nouă putea fi valorizată doar prin căința care pare să lipsească cu desăvârșire. Cei 80, să fie o dovadă a unui strop de credință sau a confuziei spirituale a poporului care parcă bloca orice manifeste autentică de căință? Dramatismul evenimentelor ce se abat asupra rămășiței ne arată că după căderea Ierusalimului RĂZBOIUL nu a încetat. Căderea cetății reprezintă un eveniment unic și o mare tragedie. Dar istoria continuă, planul Domnului continuă, lupta spirituală împotriva evreilor continuă. Șarpele luptă în continuare împotriva căinței lui Israel și pentru nimicirea cu desăvârșire a acestuia. Domnul dă o nouă șansă. Dar mânia Sa rămâne activă asupra poporului atâta vreme cât nu este căință. Cruzimea și succesul călăului Ismail ne înfioară. Totuși succesul NU este total. Dumnezeu oprește măcelul și ducerea din țară a rămășiței evreilor prin Iohanan, fiul lui Careah. Dumnezeu se folosește de Iohanan pentru a limita răul pe care vroia să-l facă Ismail. Dumnezeu ar fi putut să-l dea și pe Iohanan în mâinile lui Ismail. Dar Iohanan este un personaj lucid care-l intimidează pe Ismail. Rămășița poporului trece de partea lui Iohanan iar Ismail fuge cu 8 oameni la Amoniți. Iată că au mai rămas evrei în țară. Numărul lor a fost micșorat consistent prin măcelul lui Ismail. Dar Domnul a intervenit prin Iohanan și le-a dat un nou răgaz, o nouă șansă. Dar această nouă șansă, este și un nou test. Domnul putea să NU intervină cu această nouă șansă. Rămășița nu se căise. Ismail își putea duce planul la îndeplinire, și-l putea nimici și pe Iohanan. Toți evreii puteau fi duși de Ismail robi în Amon. Toată țara putea fi lipsită de evrei și să ajungă o paragină și un pustiu. Mânia Domnului avea tot dreptul să acționeze în acest sens. Dar iar se oprește, și iar dă o șansă prin succesul lui Iohanan. Dar noua șansă devine și un test. Un test al credinței după cum vom vedea. Nu e întâmplător că adesea noua șansă include și un test al credinței. Căci Domnul poate binecuvânta acolo unde este UN STROP CREDINȚĂ. Și ca acesta să se manifeste e nevoie de un context prielnic. Și acest context prielnic se creează în urma măcelului înfăptuit de Ismail, acesta ucisese pe Ghedalia, care era dregătorul pus de Nebucadnețar. El ucisese și pe soldații haldeieni care erau la Mițpa. Vestea care va ajunge la Nebucadnețar va fi că evreii din țară s-au răzvrătit și au omorât pe Ghedalia și pe garnizoana haldeilor. Împăraul se va mânia pe drept cuvânt și nu le va mai arăta un strop de milă. Situația era prea încâlcită ca Nebucadnețar să facă distincția între evreii care s-au răzvrătit și cei care nu s-au răzvrătit. Deci, din punct de vedere logic, decizia înțeleaptă era să plece din țară. Și unde să plece decât în Egipt, ultima rezistență împotriva Imperiului Babilonian. Dar Domnul le va propune prin Ieremia o altă decizie după cum vom vedea.

Descoperim o mare taină. Chiar după căderea Ierusalimului, rămășița evreilor rămâne în centrul planului lui Dumnezeu, și istoria neamurilor se mișcă în raport cu ea și în funcție de ea. Mânia Domnului găsește un răgaz dar nu e potolită. Glasul judecății rămâne activ. Dar și cel al îndurării. Mânia Domnului continuă să se manifeste chiar și după căderea Ierusalimului. Dar se manifestă în faze, într-o anumită cadență. Cadența pare a fi: o nouă șansă, un nou răgaz, urmat de o nouă judecată. Apoi o altă șansă, urmată de o altă judecată. Și tot așa. Mânia divină poate fi stinsă DOAR prin căința rămășiței. O judecata istorică violentă mai poate stinge din mânia Domnului, dar ea nu poate fi potolită pe deplin. Sunt multe pasaje care insistă că mânia Domnului îi va urmări și în robie unde vor fi risipiți printre neamuri. Și acolo mâna Domnului îi va apăsa, poate-poate se vor căi. Deci căderea Ierusalimului deși potolește mânia divină nu o anulează. Lupta Sa cu Israel continuă. Istoria Neamurilor continuă să fie scena luptei dintre Yahwe și poporul Său cel răzvrătit. Aceste adevăruri sunt foarte importante pentru noi. Căci adesea ne-am întrebat cu privire la semnificația anului 70 d.H. Ce înseamnă el și ce nu înseamnă? Ce s-a întâmplat și ce NU s-a întâmplat în anul 70? A fost o vreme de răzbunare și de pedeapsă a lui Israel. Dar această pedeapsă a anulat mânia divină asupra lui Israel? Se pare că nu. Doar a mai potolit-o. Dar nu a anulat-o. Doar căința lui Israel o va putea anula. Și ce a urmat în istoria poporului evreu după anul 70? Am înțeles că a rămas poporul ales, soția alungată dar nu uitată de Yahwe. Lupta dintre Yahwe și Israel continuă și după anul 70. Tocmai am terminat de citit o istorie a evreilor. M-a fascinat istoria lor de după anul 70. Am descoperit cu uimire câteva lucruri în această istorie:

- Evreii rămân în centrul planului Domnului, și în atenția Neamurilor.
- Rolul lor în mișcările istoriei mondiale sunt surprinzător de mari.
- Istoria lor pare a fi o repetare la nesfârșit a cadenței din Ieremia cap.40-41: o nouă șansă urmată de un nou necaz, un nou răgaz urmat de o nouă pedeapsă și tot așa.
- Istoria Neamurilor face posibilă cadența de mai sus. Mișcările istoriei mondiale creează noi răgazuri sau noi necazuri în rămășița poporului evreu. Dau doar un exemplu: în luna în care Torquemada primește aprobare de la regele Spaniei să expulzeze din Spania toți evreii, Columb primește aprobare de la același Rege să plece în călătoria sa care va duce la descoperirea Americilor. America de Nord va deveni continentul în care se vor putea refugia evreii și în care vor găsi un nou răgaz după cumplitele tulburări din Europa. Deci când Europa începe să alunge pe evrei, Domnul deja pregătește un nou continent pentru a-i adăposti.

Israel e pus deci într-un creuzet. Focul creuzetului trebuie să fie suficient de intens pentru a-l tulbura pe Israel dar suficient de slab ca Israel să poată supraviețui istoriei. Istoria acestui popor e plină de necazuri și suferinți. Dar e plină și de minuni care creează noi răgazuri și fac

posibilă supraviețuirea sa în istorie. Deci în lumina anului 586 î.H. vedem puțin altfel anul 70 d.H.? Poate am acordat o semnificație prea mare anului 70 d.H.? Aduce el ceva nou față de anul 586 î.H.? Desigur, în sec.VI înainte de Hristos Israel respinsese pe Ieremia, iar în sec.I pe Mesia însuși. Acest Mesia inaugurase Noul Legământ pe care-l degustau mai ales Neamurile. Dar ce s-a întâmplat cu Vechiul Legământ? Ce s-a întâmplat cu acesta în anul 586 î.H.? Ce s-a întâmplat cu el în 70 d.H.? Iată întrebări extrem de importante la care vom încerca să răspundem cu mare grijă.

În anul 586 î.H., drept pedeapsă pentru păcatele sale, Israelul este dus în robie, Ierusalimul și Templul sunt dărâmate. Prin această pedeapsă Dumnezeu reabilitează Numele Său pângărit înaintea Neamurilor prin păcatele lui Israel. Dar Israel rămâne poporul ales de Dumnezeu, rămâne poporul iubit din pricina părinților săi, și făgăduințele Domnului față de el rămân în picioare. Dumnezeu urmărește pe evrei în robia babiloniană pentru a-i ajuta să supraviețuiască, dar și dându-le necazuri pentru a-i aduce la pocăință. Cei credincioși devin Lumini printre neamuri (ca Daniel), și repere ale credinței pentru evreii necredincioși. Prin ei speranța repatrierii e dusă mai departe, și ei au un rol important ca trezirea rămășiței din robie să aibă loc. Prin ei sunt trimise noi revelații (ca cele din cartea Daniel) care aduc lumini noi asupra cursului istoriei de după întoarcerea din robia babiloniană. Dar legământul este rupt? Dar Israel mai este soția lui Yahwe?

Să analizăm întâi ideea ruperii legământului sinaitic. Ce ar însemna această rupere a legământului? Există vreo formulare în acest sens în Vechiul Testament? Conform legământului sinaitic, ei erau pedepsiți pentru păcatele lor, dar aveau șansa reconcilierii dacă se căiau. Din această perspectivă, robia babiloniană nu reprezenta o rupere a legământului sinaitic ci O ÎMPLINIRE a acestuia pe linia pedepsei. Faptul că mânia lui Dumnezeu îi urmărea și în robie, era o dovadă că legământul funcționa, că nu era încă rupt. Dacă ar fi fost rupt, atunci Dumnezeu nu mai avea de ce să-i urmărească cu pedepsele Sale în robie. Dar iată că legământul sinaitic funcționa. Cei credincioși își continuau relația cu Yahwe având ca reper tot legământul sinaitic. Daniel se ferește de mâncărurile necurate din Babilon. Daniel se roagă cu față către Ierusalim. Desigur, lipsa Templului, prezența lor în Babilon, îi îndeamnă și la flexibilitate și creativitate. În Babilon se va dezvolta conceptul de singogă de exemplu. Dar nu este vorba de o abatere de la legământul sinaitic ci mai degrabă o vărsare a conținutului acestuia în forme noi cerute de contextul istoric nou pe care-l parcurgeau. Deci de unde ideea de rupere a legământului? Apare undeva acest concept? Ce ar însemna el?

Ne aducem mai întâi aminte de Exod 20-24. Acolo se încheie legământul sinaitic. Domnul prezintă condițiile legământului. Poporul acceptă. Legământul se pecetluiește cu sânge. Legământul este încheiat. Dar este încheiat doar cu acea generație sau cu NAȚIUNEA Israel? Este un legământ transgenerațional sau nu? Urmează Exod 32-34. Israel calcă legământul, adică nu păzește legământul. Dar acest lucru nu-l face și pe Domnul să calce legământul. Nepăzirea

legământului de către Israel îl deteremină pe Domnul să împlinească legământul pe linia judecății. Domnul vrea să-i nimicească dar să continue planurile Sale cu sămânța lui Avraam prin Moise. Moise mijlocește. Domnul Se lasă de acel rău. Apoi Moise sfărâmă tablele legământului în ochii poporului. Dar ce înseamnă acest lucru? De unde are Moise acest curaj? Ce vrea să transmită poporului prin această inițiativă? Nu cred că ideea că legământul e rupt, ci mai degrabă că Israel a rupt legământul. Dar Israel e sub mânia lui Dumnezeu. În acea vreme erau multe popoare idolatre. Și ele erau sub mânia lui Dumnezeu. Dar mânia lui Dumnezeu asupra lui Israel era mult mai mare. Pentru că doar cu Israel intrase Yahwe într-un legământ! Marea întrebare este dacă Israel mai poate ieși din acest legământ și să devină ca unul din celelalte popoare? Idolatria lui Israel din Egipt a fost tolerată de Domnul. Dar doar un vițel de aur îl determina acum pe Domnul să nimicească tot poporul într-o clipă. Ce se întâmplase? Se încheiasse legământul. Iar Domnul era credincios. Ruperea legământului de ambele părți ar însemna ieșirea lui din uz. Adică Israel să nu mai fie poporul ales, ci unul din celelalte popoare care NU se află sub incidența unui legământ sfânt făcut cu Creatorul. Păcatul lui Israel cu vițelul de aur nu duce la desființarea legământului. În capitoul 34 din Exod Domnul spune lui Moise: Iată Eu fac un legământ cu voi. Dar dacă citim cu atenție nu este vorba de o refacere a legământului sinaitic, ci mai degrabă de o întărire, și COMPLETARE a lui, și o CONTINUARE normală a scenariului legământului sinaitic:

8. Îndată, Moise s-a plecat până la pământ și s-a închinat.

9. El a zis: „Doamne, dacă am căpătat trecere înaintea Ta, Te rog să mergi în mijlocul nostru, Doamne; poporul acesta este în adevăr un popor încăpățânat, dar iartă-ne fărădelegile și păcatele noastre și ia-ne în stăpânirea Ta!”

10. Domnul a răspuns: „Iată, Eu fac un legământ. ***Voi face, în fața întregului popor, minuni care n-au avut loc în nicio țară și la niciun neam; tot poporul care este în jurul tău va vedea lucrarea Domnului, și prin tine voi face lucruri înfricoșate.***

11. ***la seama la ceea ce-ți poruncesc azi.*** Iată, voi izgoni dinaintea ta pe amoriți, canaaniți, heteiți, fereziți, heviți și iebusiți.

12. Să nu cumva să faci legământ cu locuitorii țării unde ai să intri, ca să nu fie o cursă pentru tine, dacă vor locui în mijlocul tău.

13. Dimpotrivă să le dărâmați altarele, să le sfărâmați stâlpii idolești și să le trântiți la pământ idoli.

14. Să nu te închini înaintea unui alt dumnezeu; căci Domnul se numește gelos, este un Dumnezeu gelos.

15. Ferește-te să faci legământ cu locuitorii țării, ca nu cumva, curvind înaintea dumnezeilor lor și aducându-le jertfe, să te poftască și pe tine și să mănânci din jertfele lor,
16. ca nu cumva să iei din fetele lor neveste fiilor tăi, și astfel, fetele lor, curvind înaintea dumnezeilor lor, să târască și pe fiii tăi să curvească înaintea dumnezeilor lor.
17. Să nu-ți faci un dumnezeu turnat.
18. Să ții sărbătoarea Azimelor: timp de șapte zile, la vremea hotărâtă, în luna spicelor, să mănânci azime, cum ți-am poruncit, căci în luna spicelor ai ieșit din Egipt.
19. Orice întâi născut este al Meu, chiar orice întâi născut de parte bărbătească din turmele de vaci sau de oi.
20. Să răscumperi cu un miel pe întâiul născut al măgăriței; iar dacă nu-l răscumperi, să-i frângi gâtul. Să răscumperi pe orice întâi născut al fiilor tăi; și să nu te înfățișezi cu mâinile goale înaintea Mea.
21. Șase zile să lucrezi, iar în ziua a șaptea să te odihnești; să te odihnești, chiar în vremea aratului și seceratului.
22. Să ții sărbătoarea Săptămânilor, a celor dintâi roade din secerișul grâului, și sărbătoarea străngerii roadelor la sfârșitul anului.
23. De trei ori pe an, toți cei de parte bărbătească să se înfățișeze înaintea Domnului Dumnezeu, Dumnezeul lui Israel.
24. Căci voi izgoni neamurile dinaintea ta și-ți voi întinde hotarele; și nimeni nu-ți va pofti țara, în timpul când te vei sui, de trei ori pe an, ca să te înfățișezi înaintea Domnului, Dumnezeului tău.
25. Să n-aduci cu pâine dospită sângele dobitocului jertfit în cinstea Mea; și carnea din jertfa praznicului Paștilor să nu fie ținută în timpul nopții până dimineața.
26. Să aduci în Casa Domnului Dumnezeului tău pârga celor dintâi roade ale pământului. Iedul să nu-l fierbi în laptele mamei lui.”
27. Domnul a zis lui Moise: „Scrie-ți cuvintele acestea, **căci pe temeiul acestor cuvinte închei legământ cu tine și cu Israel!**”
28. Moise a stat acolo cu Domnul patruzeci de zile și patruzeci de nopți. N-a mâncat deloc pâine și n-a băut deloc apă. Și Domnul a scris pe table ***cuvintele legământului***, cele Zece Porunci.

29. Moise s-a coborât de pe muntele Sinai, cu cele două table ale mărturiei în mână. Când se cobora de pe munte, nu știa că pielea feței lui strălucea, pentru că vorbise cu Domnul.
30. Aaron și toți copiii lui Israel s-au uitat la Moise, și iată că pielea feței lui strălucea; și se temeau să se apropie de el.
31. Moise i-a chemat; Aaron și toți frunțașii adunării s-au întors la el, și el le-a vorbit.
32. După aceea, toți copiii lui Israel s-au apropiat, și el le-a dat toate poruncile pe care le primise de la Domnul pe muntele Sinai.
33. Când a încetat să le vorbească, și-a pus o maramă pe față.
34. Când intra Moise înaintea Domnului, ca să-l vorbească, își scotea marama până ce ieșea; iar când ieșea, spunea copiilor lui Israel ce i se poruncise.
35. Copiii lui Israel se uitau la fața lui Moise și vedeau că pielea feței lui strălucea; și Moise își puneia iarăși marama pe față până ce intra ca să vorbească cu Domnul.

Nu e vorba de un alt legământ, sau de o refacere a unui legământ ieșit din uz. Mai degrabă e vorba de o refacere a RELĂȚIEI dintre popor și Yahwe, prin reînnoirea, completarea și continuarea firească a legământului sinaitic. **Reînnoire**, pentru că Moise le amintește ceea ce deja le-a spus înainte de încheierea legământului din cap.24, **completare**, pentru că par a fi incluse elemente noi (în special ROLUL lui Moise, căci legământul e încheiat între Domnul, **Moise** și **Popor**), și **continuare** căci Moise trebuia să coboare de pe Munte cu tablele legământului și să dea poruncile pentru facerea legământului. Legământul dintre Yahwe și popor e dinamic și se fundamentează în mai multe faze. În cap.20-24 avem esența legământului, păzirea celor 10 porunci. Apoi Domnul detaliează aceste porunci, dă poruncile pentru Cort, coboară în mijlocul lor, adaugă noi porunci specifice în Levitic și apoi în Deuteronom. Ideea este că în Exod 33 Domnul continuă fundamentarea legământului sinaitic. Ca într-o căsnicie. Legământul este rostit la cununie religioasă. Dar fiecare partener află lucruri noi despre celălalt după cununie, și intră într-o relație dinamică ce are ca temelie legământul rostit dar nu se reduce la acesta. Legământul e baza unei relații dinamice. Dar ideea de a iubi partenerul e redescoperită și aprofundată, reînnoită pe tot parcursul căsniciei. Divorțul este actul oficial care efectiv anulează legământul inițial.

Revenim la Yahwe și Israel. Israel poate fi necredincios și poate călca legământul, dar Yahwe rămâne credincios și împlinește legământul pe linia pedepsei. Pedepsa constă în frângerea relației dintre Yahwe și Israel. Yahwe își ascunde Fața de poporul Său și acesta e lăsat în voia minții sale blestamate. Dar ruperea relației nu înseamnă și o desființare a legământului. Generația din Numeri rupe relația cu Yahwe, dar legământul rămâne activ. Ei mor sub mânia lui

Dumnezeu și planul istoric continuă cu noua generație. În Deuteronom vedem cum legământul sinaitic este reînnoit cu a doua generație. Deja intuim că legământul este transgenerațional. Pentru a nu avea nici un dubiu în acest sens, în Deuteronom se insistă explicit că legământul nu e făcut doar cu acea generație ci și cu toate generațiile de după ea. Toți copiii evrei se NASC sub acest legământ. Nu mai sunt întrebați dacă vor să intre sau în el. Se nasc sub incidența acestui legământ. Sunt tăiați împrejur a 8-a zi, fără consimțământul lor. Sunt predestinați să se nască sub incidența legământului sinaitic. Deuteronom 29 e un capitol foarte important în acest sens:

1. Iată cuvintele **legământului** pe care a poruncit lui Moise Domnul să-l încheie **cu copiii lui Israel în țara Moabului, afară de legământul pe care-l încheiase cu ei la Horeb.**
2. Moise a chemat pe tot Israelul și le-a zis: „Ați văzut tot ce a făcut Domnul sub ochii voștri, în țara Egiptului, lui faraon, tuturor supușilor lui și întregii lui țări:
3. marile încercări pe care ți le-au văzut ochii, minunile și semnele acelea mari.
4. Dar Domnul nu v-a dat minte să pricepeți, nici ochi să vedeți, nici urechi să auziți, până în ziua de azi.
5. Totuși El zice: „Eu v-am călăuzit patruzeci de ani în pustiu; hainele nu vi s-au învechit pe voi, și încălțăminte nu vi s-a învechit în picioare:
6. pâine n-ați mâncat și n-ați băut nici vin, nici băutură tare, ca să cunoașteți că Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru.”
7. Ați ajuns în locul acesta; Sihon, împăratul Hesbonului, și Og, împăratul Basanului, ne-au ieșit înainte, ca să ne bată, și i-am bătut.
8. Le-am luat țara și am dat-o în stăpânire rubeniților, gadiților și la jumătate din seminția manasiților.
9. Să păziți, dar, cuvintele legământului acestuia și să le împliniți, ca să izbutiți în tot ce veți face.
10. **Astăzi stați înaintea Domnului Dumnezeului vostru**, voi toți, căpeteniile semințiilor voastre, bătrânii voștri, mai marii oștirii voastre, toți bărbații din Israel,
11. copiii voștri, nevestele voastre și străinul care este în mijlocul taberei tale, de la cel ce-ți taie lemne, până la cel ce-ți scoate apă;
12. stai **ca să intri în legământ cu Domnul Dumnezeul tău, în legământul acesta încheiat cu jurământ, și pe care Domnul Dumnezeul tău îl încheie cu tine în ziua aceasta,**

13. ca să te faci **azi** poporul Lui și El să fie Dumnezeul tău, cum ți-a spus și cum a jurat părinților tăi, Avraam, Isaac și Iacov.

14. ***Nu numai cu voi închei legământul acesta încheiat cu jurământ,***

15. ci atât cu cei ce sunt aici printre noi de față în ziua aceasta, înaintea Domnului Dumnezeului nostru, cât și cu cei ce nu sunt aici printre noi în ziua aceasta.

16. Știți cum am locuit în țara Egiptului și cum am trecut prin mijlocul neamurilor pe care le-ați străbătut.

17. Ați văzut urâciunile și idolii lor, lemnul și piatra, argintul și aurul, care erau la ele.

18. Să nu fie între voi nici bărbat, nici femeie, nici familie, nici seminție, a căror inimă să se abată azi de la Domnul Dumnezeul nostru ca să se ducă să slujească dumnezeilor neamurilor aceloră. Să nu fie printre voi nicio rădăcină care să aducă otravă și pelin.

19. ***Nimeni***, după ce a auzit cuvintele legământului acestuia încheiat cu jurământ, să nu se laude în inima lui și să zică: „Voi avea pacea, chiar dacă aş urma după pornirile inimii mele și chiar dacă aş adăuga beția la sete.”

20. Pe acela Domnul nu-l va ierta. Ci atunci, mânia și gelozia Domnului se vor aprinde împotriva omului aceluia, toate blestemele scrise în cartea aceasta vor veni peste el, și Domnul îi va șterge numele de sub ceruri.

21. Domnul ***îl va despărți, spre pieirea lui, din toate semințiile lui Israel și-i va face după toate blestemele legământului scris în această carte a Legii.***

22. ***Vârsta de oameni care va veni***, copiii voștri care se vor naște după voi și străinul care va veni dintr-o țară depărtată – la vederea urgiilor și bolilor cu care va lovi Domnul **țara aceasta**,

23. la vederea pucioasei, sării și arderii întregului ținut, unde nu va fi nici sămânță, nici rod, nicio iarbă care să crească, întocmai ca la surparea Sodomei, Gomorei, Admei și Teboimului, pe care le-a nimicit Domnul, în mânia și urgia Lui –

24. toate neamurile vor zice: „Pentru ce a făcut Domnul astfel țării acesteia? Pentru ce această mânie aprinsă, această mare urgie?”

25. Și li se va răspunde: „Pentru că au părăsit legământul încheiat cu ei de Domnul Dumnezeul părinților lor când i-a scos din țara Egiptului;

26. pentru că s-au dus să slujească altor dumnezei și să se închine înaintea lor, dumnezei pe

care ei nu-i cunoșteau și pe care nu li-i dăduse Domnul.

27. De aceea S-a aprins Domnul de mânie împotriva acestei țări și a adus peste ea toate blestemele scrise în cartea aceasta.

28. Domnul i-a smuls din țara lor cu mânie, cu urgie, cu o mare iuțeală, și i-a aruncat într-o altă țară, cum se vede azi.”

29. Lucrurile ascunse sunt ale Domnului Dumnezeuului nostru, iar lucrurile descoperite sunt ale noastre și ale copiilor noștri, pe vecie, ca să împlinim toate cuvintele Legii acesteia.

Observăm că este vorba de un alt legământ încheiat tot cu copiii Israel, în afară de cel încheiat pe Sinai. Totuși conținutul este același: dacă vei păzi poruncile lui Yahwe vei fi binecuvântat de El, dacă vei călca poruncile vei fi pedepsit de El. Dar de ce este un alt legământ? De ce copiii lui Israel INTRAU în acea zi în legământ? Nu erau deja intrați? Era vorba de o nouă generație. Părinților lor spusese: *DA!* Ei încă nu știau despre ce era vorba. Sunt chemați și ei să spună: *DA!*, să intre ca părinții lor în legământ. Deci această chemare va fi pentru fiecare generație? Se pare că nu. Deuteronom 29 pare să insiste explicit pe dimensiunea transgenerațională a legământului. Și aceasta pare a fi marea noutate față de legământul sinaitic. Această generație s-a născut într-o mare confuzie din pricina rătăcirii părinților lor. După ce părinții lor mor, Moise le lămurește Legea și trecutul lor și-I cheamă ca pe părinții lor să intre în legământ. Și ei intră. Dar acum legământul e încheiat și cu urmașii lor. Observăm în istoria ce urmează că Yahwe nu mai cheamă fiecare generație să reintre în legământ. Ei deja sunt intrați. Oamenii lui Dumnezeu pot reînnoi legământul cum au făcut împărații reformatori ca Iosia. Ei provoacă poporul să se rededice unui legământ care deja funcționa. E cu totul altceva. Experiența din câmpia Moabului cu acea generație pare a fi unică în istoria lui Israel. Ea pecetluiește intrarea lui Israel pentru totdeauna în acest legământ. Sub incidența legământului intră atât INDIVIDUL din popor care calcă poruncile, cât și NAȚIUNEA ca întreg când calcă poruncile. Națiunea poate părăsi legământul. Dar nu și Yahwe. Yahwe îl împlinește pe linia pedepsei. Și după alungarea lor din țară ce se va întâmpla? Răspunsul îl găsim în cap.30 din Deuteronom:

1. Când se vor întâmpla toate aceste lucruri, binecuvântarea și blestemul pe care le pun înaintea ta, dacă le vei pune la inimă în mijlocul tuturor neamurilor între care te va risipi Domnul Dumnezeuul tău,

2. dacă te vei întoarce la Domnul Dumnezeuul tău și dacă vei asculta de glasul Lui din toată inima ta și din tot sufletul tău, tu și copiii tăi, potrivit cu tot ce-ți poruncesc azi,

3. atunci Domnul Dumnezeuul tău va aduce înapoi robii tăi și va avea milă de tine, te va strânge iarăși din mijlocul tuturor popoarelor la care te va împrăștia Domnul Dumnezeuul tău.

4. Chiar dacă ai fi risipit până la cealaltă margine a cerului, chiar și de acolo te va strânge Domnul Dumnezeuul tău și acolo Se va duce să te caute.
5. Domnul Dumnezeuul tău te va aduce în țara pe care o stăpâneau părinții tăi și o vei stăpâni; îți va face bine și te va înmulți mai mult decât pe părinții tăi.
6. Domnul Dumnezeuul tău îți va tăia împrejur inima ta și inima seminței tale, și vei iubi pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău, ca să trăiești.
7. Domnul Dumnezeuul tău va face ca toate aceste blesteme să cadă peste vrăjmașii tăi, peste cei ce te vor urî și te vor prigoni.
8. ***Și tu te vei întoarce la Domnul, vei asculta de glasul Lui și vei împlini toate aceste porunci pe care ți le dau astăzi.***
9. **Domnul Dumnezeuul tău te va umple de bunătăți, făcând să propășească tot lucrul mâinilor tale, rodul trupului tău, rodul turmelor tale și rodul pământului tău; căci Domnul Se va bucura din nou de fericirea ta, cum Se bucura de fericirea părinților tăi,**
10. dacă vei asculta de glasul Domnului Dumnezeuului tău păzind poruncile și rânduielile Lui scrise în cartea aceasta a Legii, dacă te vei întoarce la Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău.

Cap.30 este și o lămurire a unei situații ipotetice, dar și o profeție despre viitorul poporului evreu. Lămurirea constă în răspunsul la întrebarea noastră. Risipirea lui Israel printre popoare nu înseamnă scoaterea din uz a legământului sinaitic. El ÎNCĂ funcționează!!! Astfel, dacă Israel, de acolo din robie, se întoarce la Domnul ca să păzează poruncile Lui, Domnul va fi credincios legământului și-l va duce înapoi în țară și-l va binecuvânta cum a promis! Ducerea în robie, dărâmarea Templului și a Ierusalimului NU înseamnă deci anularea legământului sinaitic. Lucrul acesta e spus clar în Deut.30. se vede clar și la reîntoarcerea din robia babiloniană în cartea Ezra. Relația cu Yahwe trebuie refăcută. Ducerea în robie înseamnă o îndepărtare de la Fața Lui, o lăsare în voia minții lor blestimate a evreilor răzvrățiți. Relația e frântă. Dar legământul e în picioare! Frângerea relației face parte din legământ. La fel și refacerea relației. Astfel, la reîntoarcerea din robia babiloniană NU e nevoie de o refacere a legământului (care nici nu are loc în primele capitole din cartea Ezra!), ci doar de o refacere a RELAȚIEI cu Yahwe! Dumnezeu dă cartea de despărțire sau nu poporului Său? Iată o mare întrebare! Răspunsul pare a fi și *DA!* și *NU!* Vom mai reveni la acest aspect. Dacă legământul sinaitic nu este desființat de anul 586 î.H., este el desființat de moartea și învierea lui Hristos? Nicidecum! Hristos este slujitor al tăierii împrejur și se naște sub Lege pentru a ÎNTĂRI promisiunile date evreilor! Se așteaptă astfel căința poporului evreu, SINGURA care va putea aduce revenirea lui Mesia în

slavă ca să aducă restaurarea! Legământul dintre Israel și Yahwe încă funcționează! De altfel, chiar profetia din Deut.30 anticipează că Israel va frânge relația, va fi dus în robie ca apoi să se întoarcă din toată inima la Domnul. Or acest lucru s-a împlinit parțial la întoarcerea din robia babiloniană. Se va împlini plenar la întoarcerea lor din robia romană pe care cea babiloniană o prefigura. Când analizăm cărțile Daniel, Ezra, Estera, Neemia, nu vedem decât TIPARUL teologic valabil pentru istoria de 2000 de ani ai evreilor de după anul 70. Risipiți printre popoare, ocupă funcții înalte adesea, sunt prizonieri adesea, au și momenețe de răgaz, dar și momente de necaz. Supraviețuiesc miraculos dar sunt puși în creuzet pentru a fi aduși la câință! Deci, dacă împlinirea plenară a profetiei din Deut 30 va avea loc la câința finală a lui Israel, înseamnă că legământul sinaitic este încă în UZ, este încă VIU și ACTIV în istorie. Ba mai mult, prin profetiile din Ieremia capătă un bonus. Când Israel se va căi ca națiune, va veni și restaurarea finală prin Mesia. Și binecuvântarea va fi prea mare pentru a putea fi dusă pe baza vechiului legământ. Se va încheia un legământ nou, mai bun. El nu va însemna o anulare a celui vechi, ci o ducere a sa pe o treaptă superioară. Israel va fi poporul Domnului, binecuvântat de Domnul. Marea diferență va consta în faptul că va dispărea acel DACĂ vei păzi... pentru că toți vor cunoaște pe Domnul și vor păzi legile Sale! Desigur, în ce privește apropierea de Domnul, și funcția de Mare Preot, vor apărea niște diferențe din pricina rolului lui Mesia și a noii faze a revelației. Dar esența legământului sinaitic dintre Yahwe și Israel este nu doar păstrată ci și dezvoltată! Oare înlocuirea Cortului cu Templul lui Solomon a însemnat o anulare a legământului sinaitic? Legământul dintre Yahwe și Israel este etern. Forma apropierei lui Israel de Domnul Se poate schimba. Dar esența legământului dintre Yahwe și Israel NU! Legământul dintre Yahwe și acest popor evreu rămâne valabil atât după anul 586 î.H. cât și după anul 70 d.H. Astfel, raportul dintre Yahwe și Israel din timpul robiei babiloniene pare a prefigura raportul dintre Yahwe și Israel în timpul robiei romane după anul 70 d.H. Rolul lui Daniel în Babilon pare a prefigura atât rolul evreilor credincioși din timpul robiei romane cât și rolul Bisericii dintre Neamuri. În timpul robiei babiloniene, Dumnezeu încă are Numele legat de acest popor. El se află sub incidența legământului. Ei sunt urmăriți de mânia lui Dumnezeu dar și de purtarea Sa de grijă. Poporul ales se bucură de un paradox interesant: necazuri cumplite alternând cu izbăviri miraculoase. Dumnezeu așteaptă de la ei câința, pentru a-i putea restaura și pentru a-Și putea înălța Numele peste Neamuri. Dar oare nu este la fel și în timpul robiei romane? Și la fel cum neascultarea evreilor din timpul robiei babiloniene avea un impact asupra istoriei mondiale, oare nu la fel se întâmplă și acum? Cărțile Daniel, Ezra, Estera, Neemia par a prefigura tocmai situația ce a urmat anului 70 d.H. Evreii sunt robi în lume. Imperiile se schimbă. Ei încep să ocupe funcții înalte. Unii se reîntorc în țară. Alții rămân în Diaspora. Apare câte un Haman furios împotriva lor. Trec prin mari necazuri, dar sunt izbăviți miraculos. R nasc mereu din cenușa istoriei. Exact așa a fost istoria evreilor în ultimii 2000 de ani. Nu putem să nu facem o paralelă între acțiunea lui Haman și ce a lui Hitler. În istoria veche: evreii se întorc în țară, apoi are loc acțiunea lui Haman, apoi are loc lucrarea lui Neemia de rezidire a Ierusalimului. În istoria sec.XX, evreii se întorc în Palestina în mai multe valuri. Apoi urmează Holocaustul. Apoi Israel

devine stat independent și recucerește tot Ierusalimul. Observăm că moartea și învierea lui Isus Hristos nu anulează legământul dintre evrei și Yahwe. Oare este anulat aceste legământ de anul 70 d.H? Nu cred. Poate fi vorba doar de o anulare a căii levitice de apropiere de Domnul, dar aceasta e cu totul altceva. Mare atenție în Noul Testament la termenii Lege și Legământ. Nu au tot timpul aceleași conotații. Uneori se referă la strădania omului de a fi socotit neprihănit prin faptele Legii. Alteori se referă la preoția leviticală care a fost înlocuită cu preoția lui Isus Hristos. Alteori se referă la legământul istoric dintre Yahwe și Israel. În Romani 9-11 Pavel ne explică foarte clar că poporul evreu rămâne poporul istoric al lui Dumnezeu, poporul de care El Și-a legat Numele. Ei poartă încă înaintea Neamurilor Numele lui Yahwe. Cine se atinge de poporul evreu se atinge de poporul Creatorului. Este proprietatea Sa specială din cadrul națiunilor. Căința lor finală și reabilitarea lor finală va umple de uimire celelalte neamuri. Problema evreilor a rămas în atenția neamurilor timp de 2000 de ani. În lumea creștină, evreii erau singurii ce nu se lăsau convertiți. Orice împărat se izbea de problema evreilor. Și Napoleon a trebuit să ofere o atenție specială evreilor. În epoca modernă, dezvoltarea antisemitismului iar a făcut ca evreii să fie în atenția neamurilor. Cine nu a auzit de al doilea război mondial? Și cine din cei care au auzit de al doilea război mondial nu a auzit și de Holocaust? Și astăzi la știri, nu auzim săptămânal noi informații despre zona fierbinte din Palestina? Israel rămâne în centrul atenției popoarelor. În Romani 9:1-5 Pavel folosește timpul PREZENT: evreii AU înfierea, slava, legămintele, darea Legii, slujba dumnezeiască, făgăduințele... Pavel ne spune că ei au alunecat și o parte din ei a căzut într-o orbire și împietrire, la fel cum a fost și împietrirea celor din robia babiloniană. În timpul acesta, Dumnezeu le-a luat împărăția și împărăția a fost dată unui alt neam, adică Bisericii. Relația dintre Yahwe și Israel este frântă. Astfel, Dumnezeu nu mai locuiește în mijlocul lor pentru a lucra prin ei actul preoției printre Neamuri. Dumnezeu i-a alungat de la Fața Sa, cum ne spune și 2 Împărați 17:18. Alungarea din țară nu este doar o mișcare geografică. Ea are o semnificație enormă în plan spiritual. Este ca alungarea din Eden, sau ca alunagrea lui Cain de la marginea Edenului. Israel nu se mai bucură de prezența lui Dumnezeu în mijlocul lor. Nu mai este aceeași apropiere. Sunt departe de Lumină, lăsați în întunericul popoarelor. Dumnezeu deci nu mai locuiește în mijlocul lor pentru a le putea vorbi și pentru a-i ajuta să-și împlinească preoția printre neamuri. În acest sens, împărăția lui Dumnezeu a fost luată de la ei. Nici Israel în timpul robiei babiloniene nu putea împlini actul preoției. Departe de țară, și fără prezența lor - a evreilor - nu puteau fi un popor de preoți. Trebuiau să se reîntoarcă în țară, și Dumnezeu să-i înalțe ca popor. Acum purtau doar ocară lor printre Neamuri: măcar că suntem poporul ales, suntem robi. Suntem poporul lui Yahwe dar acum suntem sub pedeapsa Lui. Israel nu mai putea fi Lumina lumii ca pe vremea lui David și Solomon. În timpul robiei babiloniene, Domnul nu dă această funcție unui alt popor. Dar odată cu robia romană (sau noua robie babiloniană), Domnul face și această mișcare. De ce o face în sec I și nu face acest lucru și mai devreme? Pentru că dacă în sec.VI î.d.H ei au respins pe Ieremia, în sec.I ei respinseseră pe Mesia. Și aici e o mare diferență. Au respins pe Mesia. Mesia trebuia mângâiat mai mult decât Ieremia. Împietrirea de peste Israel era mult mai mare acum. Perioada robiei avea să dureze mult mai mult. Aveau

nevoie să fie stârniți la gelozie mai mult decât prin recabiți. Poate era nevoie în lume să rămână un alt popor Lumina lumii pentru ca răul să nu se înmulțească la fel de mult ca pe vremea lui Noe. Și iată că toate acestea la un loc, au făcut ca Domnul să decidă să facă un lucru nou sub soare: fără să lepede pe Israel, alege un alt neam care să-i poarte Numele printre popoare. Mișcarea este genială. Nu putem decât să ne minunăm de înțelepciunea lui Dumnezeu. Noi facem parte din această mișcare. Dar de ce Dumnezeu nu alege efectiv o altă NAȚIUNE? De ce alege un neam care NU este un neam? Ce ar fi fost dacă Domnul alegea pe Egipteni sau pe Greci? Dacă efectiv încheia cu ei un legământ ca cel încheiat pe Sinai cu Israel? Și desigur, acum legământul era încheiat pe temelia pusă de Isus Hristos, dar felul de a preoți să fie similar cu cel al lui Israel din vremea lui Solomon. Adică: să asculte de Domnul, să fie făcuți cap și nu coadă, și toate neamurile să fie pironite cu ochii pe ei cum sunt acum pironiți pe americani. Dar când aveau să privească spre ei să vadă Împărăția lui Dumnezeu, și înțelepciunea legilor Acestuia. De ce nu a recurs la această strategie? De ce a considerat cel Preaînțelept că este mai bine să fie un popor care nu este un popor, să fie un popor care să aibă doar o legătură spirituală cu Yahwe fără a mai fi prezentă și componenta genetică și etnică? Oare a prevăzut Domnul că orice națiune ar fi falimentat la fel ca Israelul sau chiar mai rău decât Israelul? Probabil că da. De altfel, de 2000 de ani, nici un popor nu s-a întors ca popor la Isus Hristos. Noua strategie trebuia să aibă succes pentru ca Mesia să fie mângâiat, pentru ca lumea să rămână cu o Lumină, pentru ca Israel să fie gelos. Însuși Isus anunță că această strategie va avea succes: *Voi lua Împărăția de la voi și o voi da unui alt neam care va aduce roadele cuvenite*. Poporul evreu e format din toții evreii, și cei credincioși și cei apostati. Biserica e formată doar din cei credincioși în care mai sălășluiește Duhul lui Dumnezeu, sau doar din bisericile locale în care Hristos mai locuiește încă! Aici e marea noutate și înțelepciune. O biserică poate fi duală, Dar dacă persistă în dualitate, Hristos pleacă din mijlocul ei, și rupe legătura cu ea. Nu mai este o altă legătură, ca cea genetică, etnică, biologică din dreptul lui Israel. Via Bisericii dă rod pentru că este mai dinamică și mai flexibilă decât via lui Israel. În via Bisericii rămâne doar cel care ascultă. În Israel rămâne și cel care nu ascultă. Deci Biserica e un neam care nu e un neam. Astfel, ea poate fi curățită mai repede și poate renaște oricând în istorie. Nu e nevoie de acea continuitate genetică între Avraam și urmașii lui. Deci, prin Biserică Dumnezeu vine cu o invenție, cu o cu totul altă abordare. Al doilea pas este organizarea Bisericii pe Biserici locale autonome și independente. În Apoc.1-3 Hristos judecă cele 7 Biserici din Asia Mică. Dar nu judecă Biserica din Asia. Ele nu formează un Trup în care infecția din Efes va invada și spiritualitatea din Smirna. Smirna poate crește spiritual chiar dacă Efesul decade! Deci Dumnezeu nici din punct de vedere organizatoric, dar iată că nici din punct de vedere spiritual, nu gândește Biserica ca o singură ENTITATE, așa cum era națiunea Israel. Deși Biserica Univesrală este Mireasa lui Hristos, deși este Trupul lui Hristos, relația dintre Bisericile locale nu este ca aceea dintre semințiile lui Israel. Semințiile lui Israel formau un tot spiritual și organizatoric. Trebuia să lupte împreună. Neascultarea unei seminții trebuia pedepsită de celelalte, căci altfel tot Trupul se infecta. Nu e așa cu Biserica Universală. Ea nu este organizată piramidal într-o structură de tip instituțional. Și nici din punct

de vedere spiritual relațiile dintre Bisericile locale nu sunt ca relațiile dintre măduarele unui Trup. Adică, chiar dacă intuim că slujbele Bisericilor locale sunt armonizate în văzduh de Duhul Sfânt și există influențe nevăzute imperceptibile, totuși un mădular poate crește chiar dacă celelalte sunt bolnave. De asemenea, nu e responsabilitatea mădularului sănătos să vindece sau să taie măduarele celelalte. Pe când, în dinamica Bisericii locale, lucrurile stau altfel. E de datoria Bisericii din Corint să dea afară pe curvar ca nu cumva tot trupul să fie infectat. Astfel, dinamica de trup, de întreg, atât de reală în dreptul lui Israel, se regăsește în cadrul Bisericii locale. Noul Testament e compus din mesaje adrestate anumitor Bisericii locale. Nu există mesaje adresate unei Bisericii Universale. Dacă Vechiul Testament abundă de mesaje și dialoguri între Yahwe și Israel ca națiune, în Noul Testament lipsește un astfel de dialog între Hristos și Biserica Universală. Dar în schimb, Noul Testament abundă în dialoguri între Hristos și Bisericile locale. Pavel însuși, marele apostol, nu vrea să intre în lucrarea altuia și să conducă bisericile locale plantate de alți lucrători. Autonomia spirituală a bisericilor locale constituie un imens avantaj în lupta spirituală. Cel rău trebuie să lupte cu fiecare Biserică locală în parte pentru a nimici Lumina. În Israel, era de ajuns să câștige inima unui Acan sau a unui împărat pentru a infecta tot Trupul. Dar cu Biserica este altă poveste. Moartea spirituală a unor Biserici nu determină infectarea celorlalte Biserici. Astfel, ideea de organizare a Bisericilor locale într-o structură piramidală instituțională mondială devine absurdă, este total împotriva naturii spirituale a Bisericii. Deci ce avem până acum: un neam care nu este un neam. Apoi acest neam organizat în Biserici locale independente, autonome. Dar cum funcționează preoția pe plan local printr-o Biserică locală? Fiecare Biserică trăiește în mic dinamica relației dintre Yahwe și Israel. Dar dacă ascultă de Yahwe, cum anume se împrăștie Lumina în lume? În cazul lui Israel, elementele vizibile ca protecția de vrăjmași, sănătatea fizică, prosperitatea materială, succesul social și economic erau elemente fundamentale în preoția lor. Dar la Biserica locală, lucrurile stau totuși diferit. Domnul nu promite Bisericii locale o Evanghelie a prosperității. Dar de ce nu? Nu puteau deveni Bisericile locale mici Israeluri înălțate pe plan local? Nu puteau deveni comunități binecuvântate și protejate fizic pentru a atrage atenția autorităților? Ba da. Totuși Dumnezeu alege o altă strategie. Puterea Sa îi protejează de atacurile spirituale ale celui rău și-i ajută să crească în dragoste și unitate. Prin aceasta va cunoaște lumea că sunt ucenicii lui Isus. Nu este nevoie de prosperitate materială, de înălțare socială pentru a deveni Lumini în lume. Destinul fizic, pământesc al Bisericii locale este în mâna lui Dumnezeu. Domnul le promite că le va purta de grijă dar nu le promite înălțare socială, nici protecție 100% împotriva ostilităților lumii, nici lipsă de necazuri. Dimpotrivă, îi trimite ca miei în mijlocul lupilor. Biserica locală are parte de necazuri și prigoane. Se poate aștepta la acestea. În mod cert va avea parte de ele. Că pe alocuri erau și înălțări pe plan social ale unor Biserici locale sau ale unor mădule din anumite Biserici locale, este cu totul altă poveste. Duhul Sfânt poate lucra în diferite chipuri prin Bisericile locale. Dar nu aceasta este calea, chemarea, promisiunea. Biserica locală Luminează dacă crește în dragostea cristică. Chemarea este simplă: să acceptăm creșterea și vindecarea în sânul Bisericii locale, care devine un atelier sfânt al cioplirii chipului lui Isus în noi. Să ne vedem de treburi

liniștiți în lume, și să răspundem cu curaj despre Hristos oricui ne întreabă de credința noastră. Restul face Duhul Sfânt. Când Biserica era în ascultare în Fapte, Duhul adăuga noi suflete. O strategie tainică, discretă, în care ni se cere multă credință în lucrarea Duhului. De ce strategia Mielului și nu cea a prosperității vizibile? În primul rând, Domnul astfel protejează vița sălbatică dintre neamuri de ispita mândriei în care a căzut adesea Israelul. Ispita mândriei rămâne, dar o înălțare vizibilă în lume face desigur ca ispita să fie mai mare. De asemenea, strategia Mielului pare a avea mai multă forță. Credința strălucește nu în mijlocul prosperității, ci în mijlocul necazurilor (vezi Iov 1-2), iar iubirea strălucește în relația cu prigonitorii activi și nu cu vrăjmașii ținuti mereu la distanță de protecția divină. Este strategia aplicată de Isus însuși. Impactul ei este mai mare în văzduh. Și nu în ultimul rând, se creează o asemănare între sinagogile prigonite și bisericile locale prigonite. Israel este risipit în diferite comunități printre popoare. Domnul vrea să-i atragă atenția nu printr-o națiune cu o țară, ci prin comunități creștine vii risipite și ele printre popoare. Deci observăm că preoția Bisericii nu este nici la voia omului, nici la voia întâmplării. Ea este cu precizie concepută de Dumnezeu Însuși. Și oare poate cineva gândi o strategie mai bună ca a Lui? El pare să studieze mai întâi toate slăbiciunile Israelului ca națiune și gândește un nou popor care să fie mai puțin vulnerabil față de aceste slăbiciuni. De asemenea, adaptează strategia noii revelații aduse de Mielul lui Dumnezeu. De asemenea, o face relevantă pentru Israel. Dumnezeu nu se teme de creștinii care se vor lepăda de credință și din pricina cărora calea adevărului va fi vorbită de rău. Petru ne spune că proorocii mincinoși vor fi urmați de mulți ucenici și din pricina destrăbălărilor lor, calea adevărului va fi vorbită de rău. Deci se prevede că mulți vor lua numele de creștini, dar nu vor trăi ca și creștini. Or, riscul acesta nu era cu privire la Israel. Niciun alt popor nu a putut revendica dreptul la evreitate. Dar în cazul Bisericii lucrurile stau altfel. Orice om și orice comunitate poate revendica pretenția de a fi slujitor al lui Isus. Și din pricina multor creștini falși, calea adevărului a fost vorbită de rău. Dar Petru pare a nu fi tulburat de această realitate. El îi îndeamnă pe creștini să-și continue mărturia. Adevărata Lumină va străluci și neamurile o vor deosebi de luminile false ale istoriei. Autorii Noului Testament nu par a se teme de impactul asupra lumii a unei Biserici apostate. Domnul își asumă această realitate. Biserica locală trebuie să-și continue mărturia în plan local. De restul se va ocupa Domnul. Din perspectiva acestei noi lumini, când privim la Curva din Apocalipsa, ea poate fi doar Israelul. În Vechiul Testament, doar Israelul (sau Ierusalimul) este numit Curvă. În Noul Testament, Biserica Universală nu este admonestată niciodată de adulter. Mesajele sunt adresate doar Bisericilor locale. Iar Biserica apostată nu pare a avea un rol așa de important. Ea nu are statutul Israelului apostat cum am subliniat și cu alte ocazii. Deci est logic ca acea curbă să fie tot Israelul. Mai ales că întrezărim că după anul 70, el rămâne în legământ cu Domnul. Este soția alungată, dar este tot soția Lui! Neascultarea ei înseamnă tot infidelitate și atrage mânia lui Dumnezeu peste ei și are impact negativ asupra popoarelor. Babilonul din Apocalipsa este făcut vinovat pentru sângele tuturor celor ce au fost junghiați pe pământ. Israel putea încheia istoria păcatului și a crimelor și a domniei lui Satan pe pământ dacă recunoștea pe Mesia. Prin nerecunoașterea lui Mesia, Israel se face vinovat de perpetuarea răului pe pământ, de sângele

tuturor martirilor, de toate crimele comise. La fel cum păcatul intră în lume prin Adam, el rămâne în lume prin Israel. Vinovăția lui Israel devine astfel cosmică, la fel ca și cea a lui Adam! Tot răul din cei 2000 de ani din istorie s-a putut împlini pentru că Israel nu a închis istoria păcatului smerindu-se în fața lui Isus. Desigur, rămân multe întrebări: de ce este numit Babilonul cel mare? De ce este cerul îndemnat la bucurie când Babilonul este pedepsit? Vom mai explora.

Să analizăm puțin conceptul de carte de despărțire între Yahwe și Israel. A divorțat în anul 586 sau în anul 70 d.H Yahwe de Israel? Continuitatea legământului sinaitic ne sugerează că NU. Femeia este alungată din casa soțului, dar nu primește cartea de despărțire. Dacă ar fi primit cartea de despărțire, însemna că acum se putea căsători cu altcineva, sau putea fi ca orice alt popor idolatru din lume. Dar tocmai am arătat că mânia lui Dumnezeu continuă să apese asupra evreilor din robie, atât din cea babiloniană, cât și din cea romană. Idolatria lor este în continuare văzută ca un adulter față de soțul care a alungat-o din casă, dar care nu i-a dat cartea de despărțire. Iată câteva pasaje profetice care par a susține această variantă de interpretare:

1. Așa vorbește Domnul: „**Unde este cartea de despărțire prin care am izgonit pe mama voastră?** Sau căruia dintre cei ce M-au împrumutat v-am vândut? Vedeți, din pricina fărădelegilor voastre ați fost vânduți, și din pricina păcatelor voastre a fost izgonită mama voastră.

2. Pentru ce nu era nimeni când am venit? Pentru ce n-a răspuns nimeni când am strigat? Este mâna Mea prea scurtă ca să răscumpere? Sau n-am Eu destulă putere ca să izbăvesc? Cu mustrea Mea Eu usuc marea și prefac râurile în pustiu; peștii lor se strică din lipsă de apă și pier de sete!

3. Îmbrac cerurile cu negura de jale și le învelesc cu un sac.

(Isaia 50)

1. Bucură-te, steapo care nu mai naști! Izbucnește în strigăte de bucurie și veselie, tu care nu mai ai durerile nașterii! Căci fiii **celelăstate de bărbat** vor fi mai mulți decât fiii celei măritate, zice Domnul.

2. Lărgeste locul cortului tău și întinde învelitorile locuinței tale: nu te opri! Lungește-ți funiile și întărește-ți țărșii!

3. Căci te vei întinde la dreapta și la stânga, sămânța ta va cotropi neamurile și va locui cetățile pustii.

4. Nu te teme, căci nu vei rămâne de rușine; nu roși, căci nu vei fi acoperită de rușine, ci vei uita și rușinea tinereții tale și nu-ți vei mai aduce aminte de văduvia ta,
5. căci Făcătorul tău **este bărbatul tău**: Domnul este numele Lui, și Răscumpărătorul tău este Sfântul lui Israel. El Se numește Dumnezeuul întregului pământ,
6. căci Domnul te cheamă înapoi **ca pe o femeie părăsită** și cu inima întristată, **ca pe o nevastă din tinerețe, care a fost izgonită**, zice Dumnezeuul tău.
7. Câteva clipe te părăsisem, dar te voi primi înapoi cu mare dragoste.
8. Într-o izbucnire de mânie, îmi ascunsesem o clipă fața de tine, dar Mă voi îndura de tine cu o dragoste veșnică, zice Domnul, Răscumpărătorul tău.
9. Și lucrul aceasta va fi pentru Mine ca și cu apele lui Noe: după cum jurasem că apele lui Noe nu vor mai veni pe pământ, tot așa jur că nu Mă voi mai mânia pe tine și nu te voi mai mustra.
10. Pot să se mute munții, pot să se clatine dealurile, dar dragostea Mea nu se va muta de la tine, și legământul Meu de pace nu se va clătina, zice Domnul, care are milă de tine.
11. Nenorocito, bătuto de furtună și nemângâiato! Iată, îți voi împodobi pietrele scumpe cu antimoniu și-ți voi da temelii de safir.
12. Îți voi face crestele zidurilor de rubin, porțile, de pietre scumpe, și tot ocolul, de nestemate.
13. Toți fiii tăi vor fi ucenici ai Domnului, și mare va fi propășirea fiilor tăi.
14. Vei fi întărită prin neprihănire. Izgonește neliniștea, căci n-ai nimic de temut, și spaima, căci nu se va apropia de tine.
15. Dacă se urzesc uneltiri, nu vin de la Mine; oricine se va uni împotriva ta va cădea sub puterea ta.
16. Iată, Eu am făcut pe meșterul care suflă cărbunii în foc și face o armă după meșteșugul lui. Dar tot Eu am făcut și pe nimicitor ca s-o sfărâme.
17. Orice armă făurită împotriva ta va fi fără putere; și pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta o vei osândi. Aceasta este moștenirea robilor Domnului, așa este mântuirea care le vine de la Mine, zice Domnul.

(Isaia 54)

Israel pare a fi soția IZGONITĂ și PĂRĂSITĂ, dar nu cea care a primit o carte de despărțire, fiind astfel în afara incidenței legământului cu bărbatul tinereții ei. Domnul recunoaște că a fost izgonită departe de Fața Lui. Dar tot El întreabă UNDE este cartea de despărțire pe care i-a dat-o? Răspunsul este: NU este o astfel de carte! Niciun profet nu vorbește de ea. Ci, toți profeții insistă că Israel rămâne poporul istoric al Creatorului, soția izgonită a Bărbatului Yahwe, și că relația va fi refăcută! Astfel, idolatria evreilor din robie nu este la fel ca idolatria altor popoare. Ea constituie în continuare un adulter spiritual cu impact asupra omenirii. Faptul că ea este alungată de la Fața Domnului face ca adulterul să fie mai puțin scandalos ca cel comis chiar în casa Soțului. Astfel și consecințele sunt probabil mai mici. Dar adulterul rămâne adulter. Încăpățânarea lui Israel de a-l recunoaște pe Mesia dictează cursul istoriei mondiale. Succesiunea imperiilor întunericului descrisă în cartea Daniel continuă. Diavolul stăpânește lumea. Popoarele rămân în întuneric. Pe rând, diferite popoare idolatre dețin supremația mondială ce ar trebui deținută de Israelul lui Dumnezeu. Lumea continuă să fie creuzetul robiei de tip babilonian în care Israel este supus curățirii.

Este important să înțelegem că Dumnezeu este un Dumnezeu al legămintelor. Dumnezeu încheie un legământ doar cu națiunea Israel. Noul Legământ nu este altceva decât o nouă fază a legământului vechi făcut cu Israel. Noul Legământ inițiat de Isus. Dar nu este făcut cu neamurile. Ci cu 11 evrei, noile autorități spirituale ale lui Israel. Neamurile sunt altoite în această realitate evreiească. Dar nu există un legământ oficial și clar ca cel sinaitic între Isus și Biserica dintre Neamuri. Nici între Isus și o Biserică locală. Deci pot lua tiparele mijlocirilor lui Moise, Daniel, Ezra, Neemia și să le repet facil în dreptul României, Europei, Bisericii Universale sau măcar în dreptul Bisericii locale? Moise mijlocea pe baza unor legăminte și ca Mijlocitor chemat de Dumnezeu. Dar cine se poate apropia de Domnul de Capul lui? Cine poate să-și revendice dreptul de Mijlocitor între Hristos și Biserica Sa Universală istorică? Cine poate mijloci pentru un popor, pentru un neam? Pe ce bază și cine l-a chemat? Ce modele, repere ne oferă Noul Testament? Ce este Israel și ce este Biserica? Iată marea întrebare. Confuziile noastre izvorăsc din neînțelegerea asemănărilor și deosebiriilor dintre Israel și Biserică. Fie plusăm în dreptul asemănărilor și astfel așezăm ilegal în dreptul Bisericii prerogativele specifice doar lui Israel, fie plusăm în dreptul diferențelor și nu înțelegem deplin rolul Bisericii. În Noul Testament avem niște îndemnuri generale adresate tuturor credincioșilor de a se ruga pentru toți sfinții (Efes.6) și pentru toți oamenii (1 Tim.cap.2). Avem deci o arie imensă de mijlocire. În același timp, dimensiunea locală a Bisericii ne îndeamnă în mod logic să ne rugăm în special pentru Biserica locală și pentru oamenii atinși în mod direct de preoția noastră. Scrisorile din Apocalipsa ne sugerează că prezbiterii au o responsabilitate înaintea lui Dumnezeu față de Biserica locală în care slujesc. Dinamica Israelului ca națiune se regăsește în cadrul Bisericii locale. Deci, la fel cum sfera de acțiune se restrânge la biserica locală, la fel și responsabilitatea se restrânge acolo. Cred că sunt plăcute înaintea Domnului acele mijlociri prin care ne cerem iertare pentru păcatele din istoria creștinismului, sau pentru păcatele din istoria neamului nostru. Dar Noul Testament

îmi sugerează că legitimitatea și responsabilitatea unor astfel de mijlociri au în vedere în special istoria Bisericii locale în care slujim. Fiecare Biserică locală din Apocalipsa este chemată să se căiască în dreptul ei, nu în dreptul celorlalte Biserici. De asemenea, ne aducem minte că mijlocitorii din Israel și-au cerut iertare pentru păcatele națiunii lor, dar nu și pentru păcatele moabiților, amoniților etc. De asemenea, în Noul Testament lipsesc astfel de mijlociri. Nu spun că situația este clară, dar este înțelept să fim prudenți, să rămânem la ce este scris, să nu ne depășim sfera noastră de responsabilitate și să nu translatăm cu superficialitate modelele mijlocirilor vetero-testamentare în Biserica nou-testamentară. În același timp, nu uităm că, Efes.6 și mai ales 1 Tim. cap.2a, ne oferă o sferă foarte largă de mijlocire. În Efes.6:18 Pavel folosește expresia: ***tot felul de rugăciuni și cereri***, iar în 1 Tim.2:1 expresia: ***rugăciuni, cereri, mijlociri, mulțumiri***. Ambele expresii sunt foarte generale. Poate că astfel se dă o libertate maximă mijlocirii, în care se pot include și mijlocirile de tipul celor lui Moise, Daniel, Ezra, Neemia etc. Poate că se lărgeste cadrul mijlocirii și astfel devin legitime și rugăciunile pentru națiuni, pentru Moab, Amon etc. Ne aducem aminte de pasaje din Evanghelia după Ioan care vorbesc despre rugăciunile rostite în Numele lui Isus. *Cereți orice în Numele Meu și vi se va da!* Poate într-adevăr, mijlocirea în Noul Legământ capătă o arie mai mare de acțiune! În Efes.6, Pavel insistă ca rugăciunile să fie făcute prin Duhul. Deci sub călăuzirea Duhului. Apare și variabila pe care o descoperim în Fapte. Și anume că, Duhul Sfânt conduce Bisericele și el poate chema diverși lucrători pentru lucrări specifice, cum a fost cazul misiunii lui Petru la familia lui Corneliu, sau misiunii lui Pavel și Barnaba printre Neamuri. Poate că în același mod, Duhul poate chema anumiți oameni să se roage pentru lucruri foarte specifice. Sunt creștini care au mărturisit că în timpul celui de-al doilea război mondial au primit chemări specifice să se roage pentru faze ale războiului. Acum libertatea dată de Efes.6 și 1 Tim.2 și variabila călăuzirii specifice a Duhului pot să ne conducă pe un teren alunecos. De aceea, nu trebuie să uităm că Duhul călăuzește în armonie cu ce este scris, și că adesea putem confunda călăuzirea Sa cu imbolduri interioare care izvorăsc din cu totul alte cauze. În mod cert, vom relua această analiză când vom studia 1 Timotei cap.1. Poate că sfera de acțiune a Bisericii este restricționată la dimensiunea Bisericii locale, dar poate că sfera rugăciunii este mult mai largă. Și astfel, poate modelele de mijlocire din Vechiul Legământ rămân valabile. Poate este de dorit să ne căim pentru păcatele Bisericii istorice și pentru cele ale națiunilor. Dar dacă există această libertate, cea mai strategică rugăciune pare a fi cea pentru națiunea Israel. Pavel respectă strategia Duhului și se duce la Neamuri de dragul Iudeilor, deci pe planul acțiunii concrete nu se focalizează asupra poporului Iudeu. Dar oare cum arăta viața sa de mijlocire la acest capitol? Viața de mijlocire a lui Pavel este descrisă în multe epistole. El se roagă în special pentru Bisericele plantate de el. Dar se roagă și pentru alte Biserici cu care intră în contact. Îndeamnă și la rugăciuni pe toți oamenii și cere sprijin în rugăciune pentru răspândirea Cuvântului printre Neamuri. Dar găsim rugăciunea pentru Israel printre mijlocirile lui? Să ne aducem aminte cum începe el secțiunea din Romani 9-11, secțiune dedicată națiunii Israel.

1. Spun adevărul în Hristos, nu mint; cugetul meu, luminat de Duhul Sfânt, îmi este martor,
2. că simt o mare întristare și am o durere **necurmată** în inimă.
3. Căci aproape să doresc **să fiu eu însumi anatema**, despărțit de Hristos, **pentru frații mei, rudele mele trupești.**

(Romani 9)

E singura dată când Pavel spune că aproape dorește să fie anatema de dragul mântuirii altora. Nu spune acest lucru cu privire la Bisericile locale sau la oamenii nemântuiți dintre Neamuri. El spune că s-a făcut tuturor totul ca, oricum, să mântuiască pe unii din ei. Cu toate acestea, doar în dreptul lui Israel vorbește despre această întristare necurmată în inimă și despre această dorință de a fi anatema de dragul lor. Acest lucru ne aduce aminte de mijlocirea lui Moise din Exod 32:31-32:

- Ah! Poporul acesta a făcut un păcat foarte mare! Și-au făcut un dumnezeu de aur. Iartă-le acum păcatul! Dacă nu, atunci șterge-mă din cartea Ta pe care ai scris-o!

Este o mijlocire UNICĂ în Scriptură? Nici Daniel, nici Ezra, nici Neemia, nici David nu rostesc o astfel de mijlocire. Și iată că nici măcar Pavel. Pavel spune: **aproape** doresc...Totuși Pavel este singurul care se apropie de dimensiunea mijlocirii lui Moise. Și aceste versete din Rom.9:1-3 ne arată în mod clar o mijlocire necurmată a lui Pavel pentru Israel. Deci dacă 1 Tim.2a oferă o libertate Bisericii de a mijloci pentru toți oamenii și pentru toate popoarele, atunci există cale liberă și pentru Israel. Pavel este un campion al mijlocirii pentru Israel și Pavel este modelul nostru: călcăm pe urmele lui Hristos călcând pe urmele lui. Desigur el este și marele apostol. Nu tot din ce face Pavel devine un TREBUIE și pentru noi. El a fost trimis la toate Neamurile. Noi nu. Lui i s-a încredințat Evanghelia. Nouă nu. El mijlocește necurmat pentru Israel. Să mijlocim și noi? Atâta timp cât în sfera rugăciunii libertatea este atât de largă, cred că este bine să-l urmărim pe Pavel și în acest domeniu. Și ne aducem desigur aminte de Isaia 60:

1. „De dragostea Sionului **nu voi tăcea**, de dragostea Ierusalimului **nu voi înceta**, **până nu se va arăta mântuirea lui, lumina soarelui și izbăvirea lui, ca o făclie care s-aprinde.**
2. Atunci neamurile vor vedea mântuirea ta, și toți împărații, slava ta; și-ți vor pune un nume nou pe care-l va hotărî gura Domnului.
3. Vei fi o cunună strălucitoare în mâna Domnului, o legătură împărătească în mâna Dumnezeului tău.
4. Nu te vor mai numi „Părăsită” și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi:

„Plăcerea Mea este în ea”, și țara ta o vor numi „Beula”, „Măritată”, căci Domnul Își pune plăcerea în tine, și țara ta se va mărita iarăși.

5. Cum se unește un tânăr cu o fecioară, așa se vor uni fiii tăi cu tine; și cum se bucură mirele de mireasa lui, așa Se va bucura Dumnezeuul tău de tine.

6. Pe zidurile tale, Ierusalime, ***am pus niște străjeri care nu vor tăcea niciodată, nici zi, nici noapte! Voi care aduceți aminte Domnului de el, nu vă odihniți deloc!***

7. Și nu-l dați răgaz, până nu va așeza din nou Ierusalimul și-l va face o laudă pe pământ.

8. Domnul a jurat pe dreapta Lui și pe brațul Lui cel puternic, zicând: „Nu voi mai da grâul tău hrană vrăjmașilor tăi, și fiii străinului nu vor mai bea vinul tău pentru care tu te-ai ostenit.

9. Ci cei ce vor strânge grâul, aceia îl vor mânca și vor lauda pe Domnul, și cei ce vor face vinul, aceia îl vor bea în curțile Locașului Meu celui Sfânt.”

10. Treceți, treceți pe porți! Pregătiți o cale poporului! Croiți, croiți drum, dați pietrele la o parte! Ridicați un steag peste popoare!

11. Iată ce vestește Domnul ***până la marginile pământului***: „Spuneți fiicei Sionului: „***lată, Mântuitorul tău vine; iată, plata este cu El, și răsplătirile merg înaintea Lui.***”

12. Ei vor fi numiți „Popor sfânt”, „Răscumpărați ai Domnului”. Iar pe tine te vor numi „Cetate căutată și nepărăsită”.

Avem două paradigme: anul 586 și robia. Diaspora babiloniană, anul 70 și robia/diaspora romană (care continuă și azi). Isaia 61 are relevanță pentru ambele perioade istorice. Cum se aplică primei perioade? În Ieremia 15, Dumnezeu suspendă mijlocirea pentru Israel. Dar se pare că după anul 586 (sau la un timp după anul 586), mijlocirea devine din nou activă. Evreii credincioși din Babilon sunt chemați să fie străjerii din Isaia 62, care nu primesc libertatea, ci PORUNCA de a mijloci necurmat pentru restaurarea Israelului. Îl găsim pe Daniel făcând acest lucru în Daniel cap.6 și Daniel cap.9, dar după cei 70 de ani ai Babilonului. Dar oare mijlocea și înainte? Era legitim să mijlocească și înainte? Isaia 62 ne sugerează că da. Și aici apare rolul teologic major al Plângerilor lui Ieremia. Cartea este scrisă imediat după căderea Ierusalimului și acum o citim cu sufletul la gură să vedem dacă Ieremia îndrăznește să mijlocească (din nou!). Și trebuie să ajungem până la ultimul capitol, de fapt până la ultimele versete ale ultimelor capitole pentru a răspunde: DA! Se dă voie oamenilor lui Dumnezeu să mijlocească din nou pentru Israel!

1. Adu-ți aminte, Doamne, de ce ni s-a întâmplat! Uită-Te și vezi-ne ocara!

2. Moștenirea noastră a trecut la niște străini, casele noastre, la cei din alte țări!
3. Am rămas orfani, fără tată; mamele noastre sunt ca niște văduve.
4. Apa noastră o bem pe bani, și lemnele noastre trebuie să le plătim.
5. Prigonitorii ne urmăresc cu îndârjire și, când obosim, nu ne dau odihnă.
6. Am întins mâna spre Egipt, spre Asiria, ca să ne săturăm de pâine.
7. ***Părinții noștri care au păcătuیت nu mai sunt, iar noi le purtăm păcatele.***
8. Robii ne stăpânesc, și nimeni nu ne izbăvește din mâinile lor.
9. Ne căutăm pâinea cu primejdia vieții noastre, căci ne amenință sabia în pustiu.
10. Ne arde pielea ca un cuptor de frigurile foamei.
11. Au necinstit pe femei în Sion, pe fecioare, în cetățile lui Iuda.
12. Mai marii noștri au fost spânzurați de mâinile lor; bătrânilor nu le-a dat nicio cinste.
13. Tinerii au fost puși să râșnească, și copiii cădeau sub poverile de lemn.
14. Bătrânii nu se mai duc la poartă, și tinerii au încetat să mai cânte.
15. S-a dus bucuria din inimile noastre, și jalea a luat locul jocurilor noastre.
16. A căzut cununa de pe capul nostru! ***Vai de noi, căci am păcătuیت!***
17. Dacă ne doare inima, dacă ni s-au întunecat ochii,
18. este din pricină că muntele Sionului este pustiit, din pricină că se plimbă șacalii prin el.
19. ***Dar Tu, Doamne, împărățești pe vecie; scaunul Tău de domnie dăinuie din neam în neam!***
20. ***Pentru ce să ne uiți pe vecie și să ne părăsești pentru multă vreme?***
21. ***Întoarce-ne la Tine, Doamne, și ne vom întoarce! Dă-ne iarăși zile ca cele de odinioară!***
22. ***Să ne fi lepădat Tu de tot oare și să Te fi mâniat Tu pe noi peste măsură de mult?***

(Plângerile cap.5)

Da, răspunsul este cât se poate de clar. După căderea Ierusalimului se anulează interdicția

din Ieremia cap.15. Acest lucru pare a fi confirmat și de Psalmul 102:

Psalmul 102

O rugăciune a unui nenorocit, când este doborât de întristare și își varsă plângerea înaintea Domnului.

1. Doamne, ascultă-mi rugăciunea și s-ajungă strigătul meu până la Tine!
2. Nu-mi ascunde fața Ta în ziua necazului meu! Pleacă-Ți urechea spre mine, când strig! Ascultă-mă degrabă!
3. Căci zilele mele pier ca fumul, și oasele îmi ard ca un tăciune.
4. Inima îmi este lovită și mi se usucă întocmai ca iarba; până și pâinea uit să mi-o mănânc.
5. Așa de mari îmi sunt gemetele, că mi se lipesc oasele de carne.
6. Semăn cu pelicanul din pustiu, sunt ca o cucuvea din dărâmături;
7. nu mai pot dormi și sunt ca pasărea singuratică pe un acoperiș.
8. În fiecare zi mă batjocoresc vrăjmașii mei, și potrivnicii mei jură pe mine în mânia lor.
9. Mănânc țărână în loc de pâine și îmi amestec lacrimile cu băutura,
10. din pricina mâniei și urgiei Tale; căci Tu m-ai ridicat și m-ai aruncat departe.
11. Zilele mele sunt ca o umbră gata să treacă, și mă usuc ca iarba.
12. ***Dar Tu, Doamne, Tu împărățești pe vecie, și pomenirea Ta ține din neam în neam.***
13. **Tu Te vei scula și vei avea milă de Sion; căci este vremea să Te înduri de el, a venit vremea hotărâtă pentru el.**
14. **Căci robii Tăi iubesc pietrele Sionului și le e milă de țărâna lui.**
15. Atunci se vor teme neamurile de Numele Domnului, și toți împărații pământului, de slava Ta.
16. Da, Domnul va zidi iarăși Sionul și Se va arăta în slava Sa.
17. **El ia aminte la rugăciunea nevoiașului și nu-i nesocotește rugăciunea.**
18. ***Să se scrie lucrul acesta pentru neamul de oameni care va veni, și poporul care se va naște***

să laude pe Domnul!

19. Căci El privește din înălțimea sfințeniei Lui; Domnul privește din ceruri pe pământ,
20. ***ca să audă gemetele prinșilor de război și să izbăvească pe cei ce sunt pe moarte;***
21. pentru ca ei să vestească în Sion Numele Domnului, și laudele Lui, în Ierusalim,
22. când se vor strânge toate popoarele și toate împărățiile ca să slujească Domnului.
23. *El mi-a frânt puterea în drum și mi-a scurtat zilele.*
24. *Eu zic: „Dumnezeule, nu mă lua la jumătatea zilelor mele, Tu, ai cărui ani țin veșnic!”*
25. *Tu ai întemeiat în vechime pământul, și cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale.*
26. *Ele vor pieri, dar Tu vei rămâne; toate se vor învechi ca o haină; le vei schimba ca pe un veșmânt, și se vor schimba.*
27. *Dar Tu rămâi Același, și anii Tăi nu se vor sfârși.*
28. *Fiii robilor Tăi își vor locui țara, și sămânța lor va rămâne înaintea Ta.*

Văd prea multe lucruri în acest psalm minunat ca să mai am timp să le aștern în scris. Psalmul este superb. Este împlinirea poruncii din Isaia 62. Psalmistul este un evreu credincios în robia babiloniană care împlinește rolul de străjer. El ne arată modelul de mijlocire prin care Domnul poate fi înduplecat să restaureze Sionul. Observăm cum psalmistul așteaptă restaurarea finală prin Mesia, când toate neamurile și împărățiile vor sluji Domnului. El crede că după cei 70 de ani ai Babilonului se vor împlini promisiunile din Ieremia 30-33. Îmi place legătura dintre v.12 și v.13. A venit vremea să te înduri de Sion, PENTRU CĂ robii tăi iubesc pietrele Sionului. Psalmistul vede o legătură directă între mijlocirea sa și restaurarea Sionului. V.17 ne confirmă că Domnul ia aminte la rugăciunea evreilor credincioși din robie. Ea nu reprezintă un element de décor, ci are un rol clar în decizia Domnului de a restaura Sionul. Chiar dacă acest rob va muri înainte de restaurarea Sionului, rugăciunea sa va lucra la împlinirea restaurării. V.19-20 ne arată că primul lucru la care ia aminte Domnul, când privește din cer spre pământ, sunt tocmai strigătele prinșilor de război. Deci, când Domnul privește pe pământ, primul lucru la care este atent este tocmai mijlocirile străjerilor care împlinesc Isaia 62.

Mergem în a doua paradigmă. Înțelegem că acum noi ne aflăm în robia babiloniană. Pentru a înțelege mai bine rolul nostru în planul lui Dumnezeu, să ne închipuim că Daniel în Babilon vestește Evanghelia și mai mulți dintre Neamuri se întorc la Yahwe. Daniel primește

aprobarea din partea Cerului să primească în sânul lui Israel pe acești oameni dintre Neamuri și să facă o singogă cu ei acolo în Babilon. Acești credincioși dintre Neamuri din Babilon sunt expuși revelației speciale a lui Dumnezeu. Ei înțeleg faza relației dintre Yahwe și Israel și întreabă: noi vrem să trăim pentru bucuria și slava lui Yahwe! Și Daniel întreabă pe Domnul pentru ei. Și Domnul răspunde: să fie Lumini în Babilon pentru a face pe Israel gelos și să fie primiți și ei printre străjerii din Isaia 62. În esență, între acest grup (imaginar) de credincioși dintre Neamuri din sinagoga lui Daniel și Biserica dintre Neamuri întemeiată de Pavel nu este nicio diferență. Lunga perioadă de 2000 de ani ne duce în eroare și ne face să uităm FAZA relației dintre Yahwe și Israel în care ÎNCĂ SUNTEM. Noi suntem în robia Babiloniană și așteptăm restaurarea Sionului. Și acum știm că va avea loc ADEVĂRATA restaurare. Nu va mai fi o altă degustare, o altă fază intermediară. Promisiunile din Ieremia 30-33 se vor împlini. Deci noi, prin credința noastră de a fi Lumini printre Neamuri împlinim rolul de străjeri din Isaia 62. Nu este normal ca fratele mai mic (Biserica) să mijlocească pentru fratele mai mare (Israel)? Nu este normal ca Biserica dintre Neamuri să mijlocească pentru măslinul în care a fost primit? Dar până în anul 70 d.H a existat vreo interdicție a mijlocirii pentru Israel? Poate din această pricină Pavel tace la acest capitol. Poate din această pricină în Romani 9:1-3, Pavel vorbește despre o întristare necurmată și nu despre o mijlocire necurmată. Poate din această pricină, doar APROAPE dorește să fie anatema. Nu știm exact. Nu găesc în Noul Testament o astfel de interdicție de genul Ieremia 15, în dreptul poporului Israel. Isus nu le dă această interdicție apostolilor. El însuși plânge și mijlocește pentru cetate, iar ucenicilor le spune: **Orice veți cere în Numele Meu, vi se va da!** Pavel este împiedicat să se focalizeze pe evanghelizarea Israelului și este trimis (tot de dragul lor la Neamuri)! Dar este el oprit să mijlocească pentru Israel? Nu găsim această interdicție (și chiar dacă ar fi fost, în lumina tiparului din Ieremia ea ar fi fost anulată după anul 70 d.H.) Și ne aducem aminte de mijlocirile din Apoc.8, care declanșează judecata finală. Să fie vorba de mijlocirile pentru Israel? Mijlocirile pentru mântuirea lui Israel pot declanșa judecățile finale de peste lume? De ce interdicția de a mijloci din Ieremia 15 nu este reînnoită și înaintea anului 70 d.H? De ce Dumnezeu pare să primească mijlociri pentru Israel înainte de anul 70 d.H? Oare poporul nu ajunsese într-o fază mai rea decât cea din vremea lui Ieremia? Respingerea lui Mesia este mult mai gravă decât cea a lui Ieremia. Totuși, în Evanghelii și în Noul Testament nu găsim o interdicție de a mijloci pentru Israel. Este adevărat că nici nu găsim multe îndemnuri explicite: rugați-vă pentru Israel. Este ușor să demonstrăm că Pavel și Petru mijloceau foarte mult pentru Israel. Dar ce rol aveau mijlocirile lor dacă soarta lui Israel fusese deja pecetluită odată cu respingerea lui Mesia? Smochinul fusese blestemat, iar poporul împietrit. Anul 70 nu era o probabilitate, ci o certitudine ca pe vremea lui Ieremia. Sau Petru și Pavel mijloceau pentru oameni din popor dar nu pentru popor ca întreg? Sau rugăciunile lor aveau în vedere vindecarea poporului imediat după anul 70? Și de ce nu sunt îndemnate Bisericile dintre Neamuri să mijlocească pentru Israel? Sunt îndemnate să sprijine material pe Israel. Ne aducem aminte de un pasaj important din Rom.15:22-33:

22. Iată ce m-a împiedicat de multe ori să vin la voi.

23. Dar acum, fiindcă nu mai am nimic care să mă țină pe aceste meleaguri și fiindcă de ani de zile doresc fierbinte să vin la voi,

24. nădăjduiesc să vă văd în treacăt, când mă voi duce în Spania, și să fiu însoțit de voi până acolo, după ce îmi voi împlini, măcar în parte, dorința de a fi stat la voi.

25. Acum mă duc **la Ierusalim să duc niște ajutoare sfinților.**

26. Căci cei din Macedonia și Ahaia au avut bunătatea să facă o strângere de ajutoare pentru săracii dintre sfinții care sunt în Ierusalim.

27. Negreșit, au avut bunătatea; **dar era și o datorie față de ei; pentru că, dacă Neamurile au avut parte de binecuvântările lor duhovnicești, este de datoria lor să-i ajute și ele cu bunurile lor pământești.**

28. După ce-mi voi împlini, dar, însărcinarea aceasta și le voi încredința aceste daruri, voi pleca în Spania și voi trece pe la voi.

29. Știu că, dacă vin la voi, voi veni cu o deplină binecuvântare de la Hristos.

30. Vă îndemn, dar, fraților, pentru Domnul nostru Isus Hristos și pentru dragostea Duhului, să vă luptați împreună cu mine în rugăciunile voastre către Dumnezeu pentru mine,

31. **ca să fiu izbăvit de răzvrățiții din Iudeea și pentru ca slujba pe care o am pentru Ierusalim să fie bine primită de sfinți;**

32. și astfel să ajung la voi cu bucurie, cu voia lui Dumnezeu, și să mă răcoresc puțin în mijlocul vostru.

33. Dumnezeuul păcii să fie cu voi cu toți! Amin.

Pavel consideră că este o datorie pentru Biserica dintre neamuri să sprijine Biserica din Ierusalim. De asemenea cere sprijin în rugăciune Bisericii din Roma pentru lucrarea sa din Ierusalim. Pavel vede o datorie clară a Neamurilor față de Israel. Mai simțim această datorie? Nu cred că greșesc dacă afirm că slujba noastră în Biserica locală (care trebuie să includă și mijlociri specifice pentru Israel) este o mijlocire permanentă a străjerilor din Isaia 62. Poate fiecare Biserică locală este un străjer. Poate că roada fiecărei Biserici locale este o mijlocire care aduce Domnului aminte de Sion. Oare nu suntem noi cei din sinagoga lui Daniel? Oare nu este frumos să ne alăturăm lui Daniel mijlocind pentru ruinele Sionului?

Cartea Ieremia ne-a ajutat să redescoperim rolul lui Israel și să așezăm Biserica în povestea de iubire dintre Yahwe și Israel. De asemenea, am înțeles că toate profețiile și promisiunile din Vechiul Testament adresate lui Israel și Ierusalimului trebuie luate în primul rând LITERAL și aplicate poporului evreu. Ele se aplică *în parte* și Bisericii pentru că Biserica degustă din realitatea plenară a Noului Legământ, și se vor aplica și plenar Bisericii în realitatea Noului Ierusalim deoarece Biserica este altoită în măslin, devine parte a Israelului lui Dumnezeu și beneficiază de făgăduințele făcute lui Israel. Dar dacă Biserica beneficiază de făgăduințele făcute lui Israel, atunci ea se va bucura de împlinirea lor doar dacă Israel se va bucura de împlinirea lor. Promisiunile făcute lui Israel nu sunt luate lui Israel și date Bisericii. Ci Biserica este chemată și ea în realitatea promisiunilor făcute lui Israel. Când studiam profețiile, mereu eram încurcați de raportul Israel-Biserică. Mereu ne întrebam: această profeție se aplică lui Israel sau Bisericii? Dar acum înțelegem că trebuie să aplicăm aceste profeții mai întâi lui Israel. Și apoi să ne întrebăm: cum se aplică aceste profeții și Bisericii? Ce anume din ele se aplică prezentului Bisericii? Cât din ele se aplică realității finale? Și vom răspunde la aceste întrebări prin lentila Noului Testament care adaugă revelației vetero-testamentare tocmai perioada tainică a Bisericii dintre neamuri, bine ascunsă în Vechiul Testament.

Atunci, prima revenire pe care trebuie să o facem este cu privire la profețiile din Daniel cap.7-12. De ce tot am inclus Biserica în aceste profeții? Ele se aplică mai întâi de toate lui Israel. Când citim în Daniel 7-12 ideea de poporul sfinților, trebuie să citim POPORUL EVREU. Lucrul acesta este evident cu privire la perioada lui Antiohus Epifanes IV când Biserica nici nu exista. Dar când am aplicat profețiile lui Anticrist, deodată am comutat atenția noastră de pe Israel pe Biserică. Dar de ce? Profețiile nu vorbesc despre Biserică. De fapt nici nu pot vorbi. Căci Vechiul Testament ascunde perioada Bisericii. Ea este descoperită de-abia prin Pavel. (vezi Efeseni cap.3). Este absurd să căutăm Biserica acolo unde Domnul în mod intenționat NU vorbește despre ea. Da, sunt pasaje care anticipează, oferă niște mici indicii despre perioada Bisericii (ca cel din Isaia 49 etc) , dar sunt doar mici indicii. Nu poți construi pe baza acestor pasaje, teologia Bisericii dintre Neamuri. Aceasta este construită pe baza unei revelații noi date de Dumnezeu prin Pavel care **ADAUGĂ** la Cuvântul lui Dumnezeu. Noi am avut nevoie de 19 ani de studiu pentru a descoperi rolul lui Israel, ceea ce era așa de evident pentru evreii creștini ai primului secol. Ei au avut nevoie de mulți ani pentru a înțelege și descoperi rolul Bisericii dintre Neamuri. Ce paradox. Este provocarea de a-l descoperi pe CELĂLALT. Blocați pe sinele nostru, pierdem din vedere planul lui Dumnezeu cu CELĂLALT. Israel este provocat să descopere Biserica dintre Neamuri. Noi suntem provocați să redescoperim pe Israel. Descoperirea Celuilalt nu umbrește propria identitate. Ci ajută la curățirea propriei identități. Deci, cum sunau profețiile pentru un evreu creștin din sec.I? Cum sunau profețiile din Daniel? Dar cele din Zaharia? Dar cele din Matei 24? Dar cele din Apocalipsa? Cum trece prin aceste pasaje un creștin evreu, căruia îi era clar că Israelul rămânea cheia planului divin, dar care începea să accepte și rolul Neamurilor în acest plan?

Să luăm mai întâi profețiile din Daniel. O profeție care se împlinește doar parțial, ne arată că profeția se va împlini în totalitate la finalul istoriei, la vremea finală a restaurării lui Israel. Prin Antioh Epifanes IV se împlinesc doar parțial profețiile din Daniel cap.7,8,10-12. Ne așteptăm ca la vremea sfârșitului să se ridice un alt împărat viclean al unei puteri mondiale (deci Anticristul ar fi dintre Neamuri, eventual din spațiul de acțiune al Căpeteniei Greciei), care la un moment dat va intra în conflict cu evreii, va profana Templul, va interzice religia evreilor, se va da drept Dumnezeu, va cere închinare. Unii din popor vor fi lingușiți prin ademenirile lui și vor părăsi legământul sfânt. Alții vor rămâne tari. Mulți vor cădea, chiar și din cei înțelepți. Urâciunea pustirii va sta în Templu trei vremi și jumătate (probabil 3.5 ani), după care va urma sfârșitul acestui împărat viclean, curățirea Templului, izbăvirea finală a celor rămași din poporul lui Daniel, învierea din morți. Desigur, ne întrebăm: cât din ce s-a împlinit în perioada lui Antioh se va împlini și în perioada lui Anticrist? În mod cert TOT ce NU s-a împlinit din aceste profeții în perioada lui Antioh, se va întâmpla în perioada lui Anticrist. Dar nu doar atât. În mod cert, și lucrurile fundamentale din aceste profeții: profanarea Templului, slăvirea de sine a acestui împărat, martirii evrei, vremea de strâmtorare pentru evrei, izbăvirea finală a evreilor etc.

În acest context un rol important îl are Daniel cap.9. Ne aducem aminte de rolul acestui capitol. Daniel aștepta, conform profețiilor din Ieremia, izbăvirea finală a lui Israel prin Mesia odată cu căderea Babilonului și întoarcerea lui în țară. Dumnezeu îl lămurește că NU atunci va avea loc izbăvirea finală, pentru că Israel încă nu s-a căit. Mai aveau să treacă 70 de săptămâni până la căința și izbăvirea finală a lui Israel. Da, Ierusalimul va fi reconstruit în vremuri tulburi. Și de la data poruncii de rezidire a Ierusalimului până la Mesia vor trece 69 de săptămâni. Deci Mesia va veni ÎNAINTE de sfârșitul săptămânii 70. Va veni PUȚIN înainte de restaurarea finală a lui Israel. Dar ce se va întâmpla cu Mesia când va veni? Și ce se va întâmpla în timpul săptămânii 70? Mesia va fi stârpit și nu va avea nimic. Mesia va fi omorât și nu va avea nimic, fie în sensul că va învia, fie mai degrabă în sensul că încă nu se va bucura de recunoașterea lui Israel și nu va primi Palestina și pământul sub stăpânirea Sa. Corelând cu alte pasaje, este lesne de înțeles că Mesia va fi stârpit și nu va avea nimic din pricina aceluiaș motiv care împiedica restaurarea finală a lui Israel și a lumii: lipsa de pocăință a poporului evreu. Bun, dar ce se va întâmpla după? Căci dacă la sfârșitul săptămânii 69, Mesia este respins de ai Săi, la sfârșitul săptămânii 70 Mesia va fi Uns în mijlocul lui Israel și va opera restaurarea. Ce se va întâmpla în săptămâna 70? Poporul unui domn care va veni va nimici cetatea și Templul. Este logic, ca pedeapsă pentru respingerea lui Mesia. Și v.27 din Daniel detaliază v.26b din Daniel: acest domn va face un legământ trainic cu mulți, timp de o săptămână. Este vorba de săptămâna 70 desigur! Dar la jumătatea săptămânii, va face să înceteze darul și jertfa de mâncare din Templu. Or tocmai aceasta era caracteristica fundamentală a cornului mic din Daniel: pentru o jumătate de săptămână (trei vremi și jumătate de vreme) va opri închinarea la Templu. Este logic ca Daniel să identifice cornul cel mic cu acest domn din v.26-27 din Daniel cap.9. De vreme ce Antioh Epifanes nu a acționat după venirea lui Mesia și după el nu a urmat restaurarea finală a lui Israel,

profeția din Daniel s-a împlinit doar parțial în Antioh. Ea se va împlini plenar în săptămâna 70, prin lucrarea acestui domn din Daniel 9:26-27, lucrare care va acționa după stârpirea lui Mesia și al cărui final va fi urmată de restaurarea finală a lui Israel prin Mesia. Desigur, ne întrebăm dacă săptămâna 70 este o perioadă scurtă, dacă e vorba de 7 ani. Sau dacă este vorba de o perioadă flexibilă. Avem totuși indiciul că, domnul care face legământul de o săptămână este același care oprește închinarea la Templu și care nimicește apoi, locașul și Templul. Deci această perioadă nu ar putea depăși viața unui om, perioada de domnie a acestui împărat. Pare deci o perioadă scurtă. Este logic deci, chiar dacă accepți că Mesia va mai fi respins de ai Săi, să aștepti ca vremea de strâmtorare de peste Israel adusă de acest domn păgân care se va încheia prin restaurarea adusă de Mesia să aibă loc repede, imediat după învierea lui Mesia. Astfel, întrebarea apostolilor din Fapte 1: “În vremea aceasta ai de gând să restaurezi pe Israel?” - nu este DELOC deplasată. Este logică. Izvorăște din revelația vetero-testamentară. Totuși, dacă apostolii aveau în vedere TOATE profețiile mesianice, puteau să ȘTIE ce trebuie să se întâmple ÎNTRE perioada respingerii lui Mesia și perioada revenirii lui Mesia. Isaia 49 anunța că Mesia respins de Israel va fi Lumina Lumii și va duce mai întâi mântuirea la marginea pământului, și APOI va face legământul cel nou cu Israelul. Deci între respingerea lui Mesia și perioada de tulburare (scurtă) pentru Israel care va duce la refacerea relației dintre acesta și Mesia, Mesia va duce mântuirea la Neamuri, până la marginea lumii și mulți dintre Neamuri vor primi această mântuire. Astfel încât, atunci când Israel va plânge pe cel pe care L-a străpuns și va fi restaurat, în acea vreme vor fi DEJA mulți dintre Neamuri care vor chema Numele Domnului așa cum profetește Amos cap.9 și confirmă Iacov în Fapte 15. Iată argumentul vetero-testamentar pentru ducerea Evangheliei la Neamuri, la marginile pământului ÎNAINTE de restaurarea lui Israel. Trimiterea apostolilor la Neamuri este tot împlinirea unei profeții mesianice. Isus nu INOVEAZĂ. El împlinește Scriptura CHIAR după ÎNVIERE. Isaia 49 capătă un rol fundamental alături de Daniel cap.9 pentru înțelegerea istoriei celor două venituri a lui Mesia. Din Daniel 9 observăm că, după ce Israel respinge pe Mesia, urmează încă o săptămână până la revenirea lui Mesia la un Israel adus la pocăință. Iar Israel este adus la pocăință după ce trece prin mari necazuri. Apare un domn. Face un legământ. La jumătatea săptămânii oprește închinarea la Templul de la Ierusalim, distruge Templul și cetatea. Apoi urmează sfârșitul lui și restaurarea RĂMĂȘITEI evreilor. Distrugerea cetății și a Templului are loc deci exact ÎNAINTE de restaurarea finală a lui Israel. Acest lucru este în perfectă armonie cu profeția lui Zaharia din cap. 12-14. Da, Zaharia ne prezintă un Israel și un Ierusalim înconjurat de Neamuri și apoi izbăvit prin Mesia. Dar dacă citim cu atenție, descoperim că, mai întâi cetatea va fi luată, că două treimi din popor va fi omorât, că a treia parte va fi curățită prin cuptor și apoi va urma căința și revenirea lui Mesia. Acest lucru este în armonie și cu profețiile despre cornul cel mic. Din pricina păcatelor lui Israel, se va ridica acest corn care va profana cetatea și Templul. După aceste tulburări, când puterea poporului sfânt va fi zdrobită de tot, va urma căința și restaurarea RĂMĂȘITEI. Deci ca finalul să aibă loc, trebuie să existe CETATEA și TEMPLUL și trebuie să fie deținută de evrei. De asemenea, trebuie ca închinarea la Templu să fie oprită, apoi cetatea și Templul să fie nimicite. Iată că Antioh doar a

oprit închinarea. Dar nu a distrus nici Templul, nici cetatea. Or acest lucru îl va face de-abia acel Domn din săptămâna 70. Mesia va putea reveni DOAR după dărâmarea Templului și a cetății pentru a mântui o RĂMĂȘIȚĂ de evrei. Acest lucru este în armonie și cu profeția din Țefania cap.3 pe care acum o putem aplica cu precizie și claritate poporului evreu:

6. „Am nimicit neamuri, le-am dărâmat turnurile, le-am pustiit ulițele, și nu mai trece nimeni pe ele! Cetățile lor sunt pustiite, nu mai au niciun om în ele și nimeni nu mai locuiește în ele!

7. Ziceam: „Dacă ai voi măcar să te temi de Mine și să ții seama de mustrare! Nu ți-ar fi nimicită locuința și n-ar veni peste tine toate pedepsele cu care te-am amenințat.” Dar ei s-au grăbit să-și strice toate faptele.

8. De aceea așteptați numai, zice Domnul, până în ziua când Mă voi scula la pradă: căci am hotărât să strâng neamurile, să adun împărățiile, ca să-Mi vărs urgia peste ele, toată aprinderea mâniei Mele; **căci toată țara va fi mistuită de focul geloziei Mele.**

9. Atunci voi **da popoarelor buze curate, ca toți să cheme Numele Domnului, ca să-I slujească într-un gând.**

10. Dincolo de râurile Etiopiei, Îmi vor aduce daruri de mâncare închinătorii Mei, obștea Mea cea risipită.

11. În ziua aceea, nu vei mai avea nevoie să roșești de toate faptele tale prin care ai păcătuit împotriva Mea; **căci atunci voi scoate din mijlocul tău pe cei trufași, și nu te vei mai îngâmfă pe muntele Meu cel sfânt!**

12. **Voi lăsa în mijlocul tău un popor smerit și mic, care se va încrede în Numele Domnului.**

13. **Rămășițele lui Israel** nu vor mai săvârși nelegiuire, nu vor mai spune minciuni și nici în gura lor nu se va mai găsi o limbă înșelătoare. Ci vor paște și se vor odihni, și nimeni nu-i va tulbura.”

14. Strigă de bucurie, fiica Sionului! Strigă de veselie, Israele! Bucură-te și saltă de veselie din toată inima ta, fiica Ierusalimului!

15. Domnul a abătut de la tine pedepsele tale, a îndepărtat pe vrăjmașul tău; Domnul, Împăratul lui Israel, este în mijlocul tău; nu trebuie să te mai temi de nicio nenorocire!

16. În ziua aceea se va zice Ierusalimului: „Nu te teme de nimic! Sioane, să nu-ți slăbească mâinile!

17. Domnul Dumnezeuul tău este în mijlocul tău, ca un viteaz care poate ajuta; Se va bucura de

tine cu mare bucurie, va tăcea în dragostea Lui și nu va mai putea de veselie pentru tine.”

18. „Voi strânge pe cei întristați, care sunt departe de adunarea sfântă, pe cei ieșiți din sânul tău, asupra cărora acum apasă ocara.

19. Iată, în vremea aceea, voi lucra împotriva tuturor asupritorilor tăi; voi izbăvi pe cei șchiopi și voi strânge pe cei ce au fost izgoșiți, și îi voi face o pricină de laudă și de slavă în toate țările unde sunt de ocară acum.

20. În vremea aceea, vă voi aduce înapoi; în vremea aceea, vă voi strânge; **căci vă voi face o pricină de slavă și de laudă între toate popoarele pământului**, când voi aduce înapoi pe prinșii voștri de război sub ochii voștri, zice Domnul.”

Se vorbește de un popor mic și smerit, de mântuirea rămășiței. Ne amintim cum toți profeții vorbesc de o perioadă de necaz și pedeapsă pentru Israel, urmată de căința rămășiței și de restaurarea spectaculoasă a acesteia. Nu așa a fost și cu Ezechia? Țara pustiită. O rămășiță se căiește și este mântuită spectaculos. Dar atunci Ierusalimul nu a căzut, Templul nu a fost nimicit. Or profeția din Daniel 9 și cea din Zaharia ne spun că, la final, nimicirea țării va continua cu cea a cetății și a Ierusalimului și apoi va avea loc căința și mântuirea rămășiței. Înțelegem deci CUM fiecare profet adaugă o piesă de PUZZLE în scenariul complex al mântuirii finale a lui Israel. Trebuie să studiem toți profeții pentru a construi scenariul finalului. Dar înainte de necazul ultim al evreilor urmat de izbăvirea ultimă trebuie să se mai întâmple ceva: Mesia să ducă mântuirea la Neamuri și acestea să o primească. Acest lucru este precizat în Isaia 49 și confirmat de Amos 9. Și observăm din Isaia 49 că Neamurile trebuie să AUDĂ nu doar de Yahwe, ci și de Mesia, de un Mesia respins de ai Săi. Și în fața acestui Mesia, mulți împărați și voievozi se vor pleca până la pământ. Dar pasajul doar anunță că Mesia va deveni Lumina lumii înainte de restaurarea lui Israel. Dar nu ni se detaliază CUM. I se dă o explicație lui Mesia: *e prea puțin lucru să fii doar Mântuitorul lui Israel*. Dar noi înțelegem că Neamurile au rolul de a-l mângâia pe Mesia până va fi primit de ai Săi, la fel cum Iosif a găsit mângâiere la egipteni înainte de a fi primit de frații Săi. Se alocă doar trei versete acestei perioade și apoi tot pasajul din Isaia 49 explodează către restaurarea finală a lui Israel prin Mesia. Deci este logic să credem că perioada ducerii Evangheliei lui Mesia Neamurilor este o perioadă scurtă. La fel ne sugerează și Daniel 9, în care nu ni se vorbește despre o altă perioadă între săptămâna 69 și săptămâna 70, și în care săptămâna 70 se confundă cu domnia unui împărat. Deci nu poate fi vorba mai mult de o generație. Iată baza credinței primilor creștini că Isus se va întoarce în timpul vieții lor. Dar, după cum spuneam, Isaia 49 și Amos 9 nu detaliază cum va duce Mesia Evanghelia la marginea pământului și nici ce statut vor avea Neamurile care o vor primi. Și în acest context, prima lămurire o aduce Isus: El trimite pe apostolii Săi să ducă Evanghelia lui Mesia tuturor Neamurilor. Deci nu Mesia însuși, ci Mesia prin ucenicii Săi. Și aici vorbim în special de apostolii săi și de primii ucenici din jurul lor. Și toți sunt EVREI. Acești evrei care cred în Mesia sunt trimiși să aducă la credința în

Mesia oameni din toate Neamurile și să-i învețe să păzească poruncile lui Isus, adică să se iubească cum i-a iubit Isus. Dar nici Isus nu le dă multe lămuriri despre acest mandat. El îi anunță în Ioan că Duhul Său îi va călăzui și le revela și lucruri noi, pe care acum nu erau pregătiți să le primească de la Isus. Isus îi anunță că în acest proces al ducerii Evangheliei neamurilor vor suferi atât din partea Iudeilor cât și din partea Neamurilor. Oricum, Isaia 49 anunță că Neamurile expuse până atunci, în special revelației generale, vor fi expuse unei revelații speciale aduse de Mesia. De asemenea, textul anticipează că mulți dintre neamuri vor crede în Mesia. Deja facem legătura cu cântarea lui Moise din Deuteronom în care Moise anticipează că Domnul îi va întărâta la gelozie printr-un neam care nu este un neam. Deci, întrezărim un al doilea scop al ducerii Evangheliei lui Mesia Neamurilor. Primul era legat de mângâierea lui Mesia, al doilea este legat de aducerea la pocăință a lui Israel prin stârnirea geloziei acestuia. Acest lucru este confirmat și de Isus care spune: *Voi lua împărăția de la voi și o voi da unui alt neam care va aduce roadele cuvenite*. Deci iată că sunt câteva pasaje din Vechiul Testament, confirmate și de Isus în Evangheliile, care creează o bază teologică reală pentru perioada Bisericii dintre Neamuri. Isaia 49 vorbește de ducerea Evangheliei la neamuri. Dar cântarea lui Moise dezvoltă faptul că, fără a-i lepăda, Dumnezeu va alege dintre popoare un alt popor pentru a stârni gelozia lui Israel. Nu doar că neamurile vor fi expuse Evangheliei lui Mesia și vor fi receptive la ea, dar dintre acestea se va forma un nou neam al Domnului care să stârnească gelozia lui Israel. Însă este un neam care, de fapt, nu este un neam. Nu este o națiune ca Israel, dar totuși este un neam înaintea Domnului. Și de aici apar o mulțime de întrebări: Dar ce este acest neam? Cum este organizat? Cât din legea iudaică trebuie să respecte el? Care este raportul dintre evreii care cred în Mesia și cei dintre Neamuri care vor crede în Mesia? Sunt întrebări legitime, dar la care Vechiul Testament nu oferă răspuns. Nici măcar Isus nu oferă răspunsuri clare la aceste întrebări. Dar Isus îi anunță că le va trimite pe Duhul care va CONTINUA revelația dată de Isus. Și Duhul îl trimite pe Petru la Neamuri, la familia lui Corneliu. Și nu doar că Neamurile cred în Mesia, dar primesc Duhul Sfânt ca și evreii care cred în Mesia. Ei sunt deci primiți în realitatea Noului Legământ promis doar lui Israel. Greșim dacă ne așteptăm ca Petru să se desprindă așa de ușor de legea iudaică, și să accepte așa de ușor să mănânce cu neamurile și că neamurile au același statut spiritual cu evreii care cred în Mesia. Cred că este vorba de o NOUĂ revelație dată de Duhul apostolilor. Aveau nevoie de aceste NOI revelații pentru a clarifica statutul celor dintre Neamuri care credeau în Mesia. Existau două întrebări fundamentale: Trebuiau să păzească toată legea mozaică? Ce statut aveau înaintea Domnului? Petru descoperă că au același statut. Primesc Duhul și devin astfel un popor dintre neamuri care poartă ca și evreii Numele între Neamuri. Nu doar mântuiți, ci și un popor de preoți. Nu doar mântuiți, ci cetățeni ai casei, una cu evreii credincioși, beneficiind de aceleași privilegii duhovnicești în Isus Hristos. Ori, acest lucru nu fusese anunțat nici de Isaia 49 și nici de Amos 9! Era o NOUTATE absolută. Și apoi Domnul îl alege pe Pavel. Pavel pricepe că nici evreii nu sunt obligați să păzească TOATĂ legea mozaică. El are libertate să relaționeze și să mănânce cu păgânii pentru a le vesti vestea bună. Este slobozenia dată de Hristos. Și apoi desigur, Fapte 15 clarifică faptul că creștinii dintre neamuri

nu trebuie tăiați împrejur și constrânși să păzească legea mozaică, dimensiunea națională a legii evreilor. Ei trebuie să rămână martori în cultura lor. Legea morală și legea cristică a iubirii este legea lor. În rest, libertatea culturală este maximă, tocmai pentru a fi martori în cultura lor, tocmai pentru a prezenta un Mesia respins de evrei și primit de Neamuri, tocmai pentru a face pe evrei geloși, și pentru a nu crea confuziile aduse la întoarcerea la iudaism DUPĂ cunoașterea lui Hristos. Adesea subestimăm frământările din Fapte. Dar ele erau legitime. Revelația veche și cuvintele lui Isus nu aduseseră lămuriri suficiente la întrebările grele aduse de împlinirea mandatului din Isaia 49. Dar Duhul aduce noi descoperiri lui Petru. Mai ales lui Pavel. Pavel este expertul în această taină. El primește prin revelație DIRECTĂ răspunsurile la întrebările de mai sus. Și le găsim în Fapte și mai ales în epistolele sale. Ele ne arată ce este și ce nu este, ce i se cere și ce nu i se cere Bisericii dintre Neamuri.

În acest context, revenim la Matei 24, un pasaj adresat de Mântuitorul celor 11 apostoli evrei ÎNAINTE de răstignire și înainte de clarificările aduse de Duhul în Fapte prin Petru și Pavel. Este clar că ucenicii din Matei 24, ca și Daniel din Daniel cap.9 și, ca aceeași ucenici în Fapte cap. 1, sunt centrați pe restaurarea finală a lui Israel. Și nu era normal, de vreme ce toți profeții se centrau pe acest moment, de vreme ce însăși inima Domnului se centra pe acest moment? Pentru ei, semnul venirii în glorie a lui Mesia și sfârșitul veacului era același cu momentul restaurării finale. Dar dărâmarea Templului și al Ierusalimului nu era deloc în contradicție cu acest eveniment. Căci Daniel și Zaharia anunțau cu claritate că restaurarea finală va veni imediat după căderea Templului și a Ierusalimului. Și Mântuitorul le răspunde în Matei 24 că, mai întâi vor suferi multe din partea acestui neam și din pricina neamurilor. Vor fi războaie, cutremure, ciumi. Israel nu se va căi repede și istoria zbuciumată în care rămășița credincioasă este prigonită de evrei și de neamuri va continua. În acest context, mai întâi trebuie ca Evanghelia să fie vestită tuturor neamurilor și atunci va veni sfârșitul. Dar sfârșitul cui? Al Ierusalimului sau al veacului acestuia? Întrebarea pare absurdă, căci cele două momente coincid. Conform lui Daniel și Zaharia, după căderea cetății și a Templului, are loc sfârșitul veacului acestuia rău și începerea domniei și restaurării lui Israel. Dar folosirea expresiei de SFÂRȘIT pare să aibă în vedere sfârșitul veacului din 24:3. Sfârșit însă precedat de căderea cetății și a Templului. Astfel, următorul pasaj care ne vorbește despre urâciunea pustirii așezată în locul sfânt și despre care a vorbit proorocul Daniel, zilele de necaz asupra Ierusalimului urmate de revenirea în slavă a Fiului Omului nu ne uimesc. Noi interpretăm textul după 2000 de ani și după cartea Fapte și după anul 70. Dar cum suna el în minților celor 11 evrei înainte de răstignire? Singurele lor repere erau profețiile Vechiului Testament. Mai întâi trebuia dusă Evanghelia la toate neamurile, ca să se îplinească profeția din Isaia 49a, și apoi va urma necazul asupra Ierusalimului și Templului anunțat de Daniel și Zaharia, și apoi se va putea împlini Isaia 49b, adică restaurarea finală a lui Israel și încheierea acestui veac rău al păcatului și suferinței. Și când Mântuitorul spune că nu va trece o generație și că atunci când se vor întâmpla aceste lucruri, Împărăția cerurilor este aproape, iar El este chiar la uși, este normal ca cei 11 evrei să înțeleagă

că Isus se va întoarce în timpul vieții lor, în timpul unei generații de oameni. De asemenea, aleșii Lui, adunați din cele patru colțuri din 24:31 nu pot fi decât evreii risipiți printre neamuri. Într-adevăr, toate profețiile din vechime, binecunoscute de apostoli, asociau mântuirea rămășiței din Ierusalim cu aducerea în Palestina a evreilor din diaspora. Și când Mântuitorul face referire la cartea Daniel, este clar că, în Matei 24, el are în vedere împlinirea profețiilor din Daniel 7-12, profeții care vizează poporul evreu, care s-au împlinit doar parțial prin Antioh Epifanes IV și care se vor împlini plenar prin Anticrist (cornul cel mic) la necazul cel mare al evreilor care va preceda mântuirea lor finală. Atenție, Isus nu spune în Matei 24 că Ierusalimul și Templul vor cădea, ca apoi să fie reconstruite din nou și ca apoi să cadă din nou! El vorbește de o singură vreme de necaz pentru Ierusalim prin care se împlinește profeția din Daniel. Și este logic ca, imediat după acele zile de necaz, să revină Mesia în glorie vizibilă! De asemenea, se vorbește de urâciunea pustirii așezată în Locul sfânt, expresie consacrată în Daniel și întrupată de Antioh. Dar în anul 70 d.H, ce urâciune a pustiirii a fost pusă în Locul sfânt înainte de căderea cetății? Nici Iosephus Flavius și nici vreun alt istoric nu menționează absolut nimic în acest sens. Teoria că, sângele uman vărsat în luptele din curțile Templului de cetele rivale de iudei din cetate, ar însemna împlinirea profeției, mi se pare o exagerare și o aruncare în derizoriu a greutateii acestei expresii din cartea Daniel. De asemenea, luptele taberelor care au inclus și curțile Templului au avut loc destul de târziu. Nu mai era vreme să fugi din cetate. Or, Mântuitorul spune că acest semn va indica evreilor creștini din Iudeea și din Ierusalim să fugă din cetate, să fugă în munți. Deci, ar fi timp. Semnul este înainte de împresurarea Ierusalimului. Mai degrabă, acțiunea împăratului Caligula de a așeza o statuie păgână în Templu este mai aproape de împlinirea profeției, dar Caligula nu apucă să finalizeze acțiunea. Este în curând omorât. Doar cu profețiile și cu Matei 24 în mîini nu putem să spunem că Matei 24 se referă la un an -70- care va preceda căderea finală a Ierusalimului. Este logic să așteptăm ca după necazurile din anul 70, să fie prezent cornul cel mic, rămășița de evrei din cetate să se căiască după căderea cetății și a templului, să plângă pe Mesia și istoria să se închidă. Dar nu se întâmplă așa. Surpriză. Nu apare cornul cel mic. Evreii nu se căiesc. Istoria continuăși încă cât!!!.....timp de 2000 de ani, în care Ierusalimul este călcat în picioare de neamuri, iar templul nu este reconstruit. De-abia sec.xx începe să refacă SCENA în care finalul trebuie să aibă loc: stat evreu în Palestina, recucerirea Ierusalimului de către evrei. Ce urmează? Probabil rezidirea templului. Matei 24 continuă: ziua și ceasul acela al finalului nu-l știe nimeni. Vegheați dar tot timpul! Dar Marcu și Luca ne aduc lumini noi? Găsim în Marcu și Luca indicii care să ne arate că profeția se va împlini măcar în două faze: anul 70 și apoi la finalul istoriei după o nouă reconstruire a Ierusalimului și a Templului? Marcu 13 merge exact pe aceeași linie ca Matei 24. Să vedem în Luca 21. Luca 21 merge pe aceeași linie. Dar are măcar patru mari diferențe:

- Nu se mai menționează necesitatea ca Evanghelia să ajungă mai întâi la marginile pământului.

- Nu mai menționează semnul cu urâciunea pustiirii din cartea Daniel, ci ca semn este prezentată înconjurarea Ierusalimului cu oști.
- și apare și v 24 care precizează: *vor cădea sub ascuțișul săbiei, vor fi luați robi printre toate neamurile, și Ierusalimul va fi călcat în picioare până va se vor împlini vremurile neamurilor.* – ceea ce sugerează că ar trece o vreme până la mântuirea finală; totuși apare ideea că ATUNCI vor vedea pe Fiul omului venind cu putere și slavă, și că atunci Împărăția lui Dumnezeu va fi aproape.
- Apare și ideea de necaz și laț pentru lume și neamuri – nu doar pentru Israel.

Luca pare a fi singurul evanghelist care sugerează că această cădere a Ierusalimului nu este cea finală din Zaharia 12-14. Dar în același timp, la fel ca ceilalți, așază, după acest eveniment, realitatea venirii Împărăției lui Dumnezeu. Dar fără v.24 din Luca, în baza lui Matei 24 și Marcu 13, nu se prea poate ști înainte de anul 70 d.H, că evenimentul cu pricina nu este cel din Daniel cap.9 sau din Zaharia cap.14. Este posibil ca v.24 din Luca să fie un indiciu prea mic, pe care creștinii l-au înțeles de-abia după anul 70 d.H. Lansăm deci următoarea ipoteză:

- Creștinii au crezut inițial că profeția din Matei 24 se referă la ultima cădere a Ierusalimului urmată de izbăvirea finală a lui Israel. Și astfel, se așteptau ca în anul 70 d.H să se încheie istoria. Ideea că nu va trece această generație până când nu se vor împlini aceste profeții le arătau clar că Hristos va reveni în cursul acelei generații de oameni. De aici nădejdea, speranța că Hristos va reveni repede. Dar nu a fost o greșală din partea lor, la fel cum nu a fost o greșală din partea lui Avraam să creadă inițial că Domnul îi va da țara Canaan în timpul vieții sale pământești. La fel, nu a fost o greșală din partea evreilor să creadă inițial că, prin Solomon, Domnul împlinește legământul davidic, sau nu a fost o greșală din partea lui Daniel să creadă inițial că după cei 70 de ani ai Babilonului, va avea loc resturarea finală a lui Israel și venirea lui Mesia. Doar cursul istoriei și noile completări ale revelații puteau explica împlinirea profețiilor și promisiunilor în mai multe faze. Astfel, de-abia după anul 70 d.H, creștinii au putut înțelege cu claritate că anul 70 a fost doar o împlinire parțială a profeției. De-abia acum, indiciul din Luca 21:24 căpăta sens. Urâciunea pustiirii nu fusese pusă în Locul Sfânt de cornul cel mic, rămasă de evrei de după asediu nu s-a întors la Hristos, Hristos nu a revenit. Dar era o împlinire parțială a profeției, cum a fost și întoarcerea din robia babiloniană sau perioada lui Antioh Epifanes IV. Într-adevăr, creștinii duseseră Evanghelia până în anul 66 d.H la toate Neamurile din *oikoumene*, din spațiul lumii cunoscute și civilizate unde era răspândită diaspora evreiască. Pavel și Petru mor la Roma. Urmează războiul iudeo-roman încheiat cu căderea Ierusalimului și a Templului și cu o nouă diasporă evreiască pe teritoriul imperiului roman. Astfel, evreii pot înțelege cu claritate că profețiile din Matei 24, Marcu 13 și Luca 24 sunt profeții care se împlinesc în

două faze: o primă fază de împlinire parțială în imediatul lor istoric (în timpul acelei generații), și o a doua fază completă la finalul istoriei. În acest context (după anul 70), pare a fi scrisă cartea Apocalipsa care pare a confirma că evenimentele din jurul anului 70 se vor repeta la finalul istoriei și astfel, profeția din Matei 24 se va împlini în mod complet. Astfel, are sens ca cetatea cea mare să fie Ierusalimul.

- Unii exegeți au văzut asemănările uimitoare dintre căderea Babilonului din Apocalipsa și căderea Ierusalimului din anul 70. Fiara aducea aminte de Roma, iar Babilonul care ucisese pe apostoli și prooroci de Ierusalimul apostat prezentat ca și curva curvelor de Ieremia și Ezechiel. Astfel, Apocalipsa profetește în primul rând, reconstruirea Ierusalimului și faptul că evreii vor stăpâni din nou Ierusalimul. Doar așa scena istorică din Zaharia 12-14 și din Apocalipsa este așezată. Se anticipează și renașterea economică a Ierusalimului și faptul că Ierusalimul va deveni un centru comercial important pentru lume (vezi Apoc.18). Cum să interpretăm faptul că Cetatea cea mare are stăpânire peste împărății pământului și șade peste multe noroade? Să o înțelegem în plan concret istoric, sau în plan spiritual? Cu alte cuvinte, Israelul va domina o parte din lume politic, religios sau economic, sau este vorba de acea dominație spirituală pe care poporul evreu o exercită de când L-a respins pe Mesia? Ne aducem aminte că pâcla de întuneric de peste popoare și împărați este susținută de nepocăința lui Israel. Prin pocăința lui Israel, această pâclă va fi îndepărtată și neamurilor vor fi vindecate și vor renunța la minciună și idolatrie. Trebuie să luăm în calcul ambele variante. La fel, ne întrebăm cu privire la faptul că, acea curvă din Apocalipsa este îmbătută cu sângele sfinților. După sec.1, evreii încetează a mai fi motorul prigoanelor împotriva creștinilor. Atunci, să fie vorba de vina neispășită din sec.1, la care se adaugă vina pentru prigoanele asupra creștinilor inițiate de neamurile aflate sub pâcla întunericului? Israel, prin faptul că nu închide istoria păcatului prin pocăința lui, se face vinovat de toate vărsările de sânge dintre popoare, și în special de vărsarea sângelui scump al martirilor creștini? Sau se anticipează că la finalul istoriei, Israel va participa activ la prigonirea creștinilor ca Saul de altădată? Trebuie să luăm în calcul ambele variante. În Apocalipsa, observăm o coaliție între curvă și fiară. Este o vreme când curva șade pe fiară. Apoi fiara devine putere mondială. Și fiara prigonește 3,5 ani pe creștini. *Babilonul se pare că se alătură acestei prigoane.* De-abia la sfârșitul celor 3.5 ani, fiara va face război cu curva și o va nimici, și va nimici cetatea cea mare. Iar pe cei doi prooroci din Apoc.11 îi găsim răpuși la Ierusalim, în piața cetății celei mari, acolo unde a fost răstignit și Domnul lor. Care va fi mesajul proorociei lor? Către cine? Ei vor intra în conflict cu fiara și cu împărăția ei, și vor lovi cu urgii neamurile pământului. Dar vor intra în conflict și cu cetatea cea mare și cu poporul evreu. Cum se armonizează aceste profeții cu cele din Daniel 7-12? Se pare că la începutul celor 3,5 ani, când fiara va cere închinare, va intra în Templul lui Dumnezeu (conform lui Daniel în Templul de la

Ierusalimul reconstruit) și se va da drept Dumnezeu. Drept urmare, creștinii vor fi prizonieri. Creștinii par singurii care nu vor să se închine fiarei. Dar ce va face poporul evreu? Apocalipsa nu ne sugerează niciun conflict între curvă și fiară înainte de finalul celor 3,5 ani. Putem deci, deduce că, majoritatea evreilor vor susține pe Anticrist. Într-adevăr, în Daniel ni se spune că o parte din evrei vor susține cornul cel mic. Doar o altă parte nu vor face compromisul cu prețul vieții. Să fie aceștia doar evreii creștini sau și o parte din evreii evlavioși? Nu știm sigur. Dar pare a fi vorba de o minoritate. Acest lucru este în armonie cu un fapt istoric interesant. După ce Napoleon pune stăpânire pe Europa, rezolvă problema evreilor în favoarea lor. Le promite chiar rezidirea Templului. Napoleon este ovaționat de toți evreii ca un mare salvator. În cinstea lui, se țin slujbe în toate sinagogile din Europa. Nu cred că ne putem aștepta de la un Ierusalim apostat să se opună Anticristului, celui care va lupta ÎMPOTRIVA lui Isus Hristos. Dar fiara, care este în conflict cu creștinii, va intra în conflict și cu cetatea cea mare la finalul celor 3,5 ani. Și va distruge Ierusalimul, Templul. Și în aceste contexte, rămășița de evrei se va trezi, și după învierea celor doi prooroci va da slavă lui Dumnezeu (vezi Apoc.11). Astfel, mărturia celor doi prooroci, deși este pentru lumea întreagă, pare a fi în special pentru evrei. Căința rămășiței evreilor va fi rodul mărturiei celor doi prooroci. Observăm că Apocalipsa reia scenariul din Daniel 9-12, dar aduce și câteva elemente noi. Cel mai important pare a fi acela că cei prizonieri timp de 3,5 ani nu vor fi doar evreii credincioși și cei credincioși dintre neamuri. De fapt, cei prizonieri vor fi creștinii în care sunt incluși toți evreii credincioși. Era normal ca după altoirea Bisericii dintre neamuri în măslin, Ioan să aducă această completare în Apocalipsa. Daniel din groapa cu lei, și evreii prizonieri de Antiohus Epifanes prefigurează pe CREȘTINII prizonieri de Anticrist, în care sunt incluși și evreii credincioși. Sfinții prizonieri din Apocalipsa sunt cei care cred în Isus. De asemenea, Ioan adaugă vindecarea miraculoasă a fiarei, rolul proorocului mincinos și marile semne și minuni făcute de acesta, și faptul că toți locuitorii pământului vor fi seduși și i se vor închina de bunăvoie, rolul celor doi prooroci, urgiile aduse de aceștia. Apocalipsa nu doar reia portretul cornului celui mic din Daniel, ci îl și completează. De asemenea, nu uită să includă în acest tablou și Biserica creștină, despre care Daniel nu putea profeti ceva.

- Ne reamintim de teologia lui Pavel. Până să scrie 1,2 Timotei, Pavel crede cu tărie într-o revenire rapidă a Mântuitorului. Oare Pavel știa de faptul că Matei 24 este o profeție ce se va împlini în două faze? Nu avem indicii clare în epistolele sale în acest sens. Pavel ne vorbește de lucrarea lui Anticrist în 2 Tes.cap.2. El spune că semnul distinct al acestuia va fi că va intra în Templul lui Dumnezeu dându-se drept Dumnezeu. În lumina profețiilor din Daniel și din Matei 24 se are în vedere Templul de la Ierusalim, în care însuși Pavel se ruga și se închina Domnului (vezi cartea Fapte). În acest context, exact după ce pomenește de Templul lui Dumnezeu rostește afirmația aceea misterioasă:

și acum știți BINE ce o oprește ca să nu se descopere decât la vremea lui. Căci taina fărădelegii a și început să lucreze; trebuie numai ca cel ce o oprește să fie luat din drumul ei. Dacă Templul lui Dumnezeu din 2:4 este Templul de la Ierusalim, atunci cel ce-l oprește este ceva legat de Templu? Avea în vedere Pavel două faze de împlinire a profeției din Matei 24? Greu de spus. Observăm de fapt că, în niciuna din epistolele Noului Testament, nu se vorbește explicit de profeția din Matei 24? Oare de ce?

- O altă implicație a faptului că Matei 24 este o profeție care se împlinește în două faze și că a doua fază este detaliată în Apocalipsa, este aceea că îndemnul de a părăsi Ierusalimul rămâne valabil și pentru a doua fază. Într-adevăr, în Apoc.18:1 creștinii sunt îndemnați să părăsească Babilonul (Ierusalimul) înainte de a fi pedepsit. Deci, când Anticristul își va începe lucrarea pe față, creștinii din Ierusalim ar trebuie să plece din Ierusalim. Doar cei doi prooroci vor rămâne acolo. Ei însă vor fi omorâți de fiară înainte de nimicirea cetății de către fiară. Apoc.18:1 nu ne spune CÂND să părăsească creștinii Babilonul. Dar Matei 24 ne spune: când urâciunea pustiirii va fi pusă în Locul Sfânt, ceea ce ar însemna când Anticristul va intra în Templul (reconstruit), deci la începutul celor 3,5 ani.

- O altă implicație este legată de ducerea Evangheliei la marginea pământului. Dacă această cădere a Ierusalimului din anul 70 este doar o împlinire parțială a profeției din Matei 24, atunci ducerea Evangheliei de către Pavel la marginile pământului înainte de anul 70 ar fi tot o împlinire parțială a profeției: Când Evanghelia aceasta va sluji de mărturie tuturor neamurilor, **atunci** va veni sfârșitul. Atunci înseamnă că după anul 70, Biserica trebuie să redefinească semnificația ducerii Evangheliei la toate Neamurile? Într-adevăr, Pavel, alături de primii creștini, își împlinește mandatul și duce Evanghelia la toate Neamurile. 1,2 Timotei ne arată cu claritate că el nu înmânează lui Timotei o lucrare nedusă la capăt. Dar știa Pavel când a scris 2 Timotei că anul 70 nu va însemna sfârșitul? Nu știm exact. El știa cu siguranță că el nu va prinde vremea sfârșitului. Dar Evanghelia este dusă până la marginile pământului cunoscut. Urmează tragedia din anul 70. Dar rămașița evreilor nu se căiește și Mântuitorul nu revine. Dar de ce nu se căiește rămașița evreilor? Împietrirea fusese prea mare? Se întorseseră 7 duhuri mai rele peste acest neam viclean și era nevoie de un creuzet istoric mai îndelungat pentru îndepărtarea măhramei? Tot ce e posibil. Nu putem da vina pe Biserică. Biserica și-a împlinit mandatul. A dus Evanghelia la marginile pământului. Lângă fiecare sinagogă din imperiu deja era plantată o biserică dintre neamuri vie, care aducea rod, care stârnea gelozia evreilor. Biserica avea liderii cei mai credincioși: apostolii și ucenicii lor. Era un apogeu al Bisericii dintre Neamuri care nu cred că a mai fost, și probabil nici nu va mai fi egalat vreodată de Biserica de-a lungul istoriei. Dar ce trebuia să facă Biserica după anul 70? Să redefinească marginile pământului? Să înlocuiască termenul de

oikumene cu cel de ***cosmos***? Trebuia să desfășoare misiuni în India și China, și în triburile barbare din Nordul Imperiului Roman? Trebuia să finanțeze călătorii de explorări geografice pentru a descoperi mai repede celelalte continente? În Apocalipsa nu găsim o astfel de chemare. Bisericele locale sunt chemate să țină mărturia local. Dar Apocalipsa anticipează o nouă ducere a Evangheliei la marginile pământului prin cei doi prooroci de la Ierusalim. Dar de data aceasta nu va fi o ducere spre marginile pământului, ci o expunere a marginilor pământului mărturiei celor doi prooroci. Deci, între mandatul lui Pavel și cel al celor doi prooroci, rolul Bisericii este să țină sus Cuvântul vieții pe plan local. Desigur, intervine și variabila dinamică a călăuzirii speciale a Duhului Sfânt care la un moment dat poate trimite misionari spre diferite neamuri din lume. Dar fără o astfel de chemare specială, dacă vrem să rămânem la ce este scris, nu cred că putem spune Bisericii locale că are OBLIGAȚIA de a face ceva concret pentru zonele neevangelizate încă.

